

NACIONALNA BIBLIOTEKA
CRNE GORE

"ĐURĐE CRNOJEVIĆ"

Broj 01-906

Cetinje, 20. 3. 2026. god

NACIONALNA
BIBLIOTEKA
CRNE GORE

ĐURĐE
CRNOJEVIĆ

IZVJEŠTAJ O RADU za 2025. godinu

Cetinje, februar 2026.

Naziv ustanove	Nacionalna biblioteka Crne Gore "Đurđe Crnojević"
Lokacije	Zgrada bivšeg Italijanskog poslanstva Zgrada bivšeg Francuskog poslanstva
Adresa	Bulevar crnogorskih heroja 75, Cetinje Njegoševa 101, Cetinje
PIB/matični broj	02010470
Tel/fax	Bivše Italijansko poslanstvo: 040 231 143; 040 231 020; 040 234 236 Bivše Francusko poslanstvo: 040 232 133
Radno vrijeme	9-19 h; čitaonice radnim danima: 7-19 h i subotom: 7-14 h
Broj žiro računa	Prva banka 535-11579-68
Direktor/ica	mr Dragica Lompar do 18.12.2025; dragica.lompar@nb-cg.me ; od 18.12.2025. mr Ivan Radulović
Zakonski okvir	Zakon o kulturi Crne Gore („Sl. list Crne Gore”, br. 49/08, 16/11, 40/11, 38/12), Zakon o bibliotečkoj djelatnosti Crne Gore (“Sl. list Crne Gore”, br. 49/10, 40/11), Zakon o izdavačkoj djelatnosti Crne Gore (“Sl. list Crne Gore”, br. 30/12), Zakon o primjeni propisa kojima se uređuje zaštita prava intelektualne svojine Crne Gore, br. 40/11, 18/14, 42/16); Zakon o zaštiti kulturnih dobara Crne Gore (“Sl. list Crne Gore”, br. 49/10, 44/17, 18/19); Zakon o radu (“Sl. list Crne Gore”, br.74/19, 08/21, 59/21, 68/21, 145/21)...
Organi upravljanja i stručni organ	Savjet: predsjednica, prof. dr Tatjana Jovović; članovi: docent dr Nataša Jovović, dr Gojko Čelebić, Petar Pejaković i Boban Medojević Stručno vijeće: Dragica Lompar, Slavica Glendža, Dragan Mirković, Vjenceslava Ševaljević, Boris Kaluđerović, Danijela Radulović, Dragana Mirković, Dragana Marković, Maja Muhadinović, Milena Vučeraković

UVOD

Nacionalna biblioteka Crne Gore "Đurđe Crnojević", najveća i najznačajnija biblioteka u Crnoj Gori, ima prvenstvenu ulogu da prikuplja, obrađuje, čuva i daje na korišćenje crnogorsku pisanu kulturnu baštinu. Po UNESCO-voj tipologiji, u pitanju je biblioteka opšteg tipa, koja posjeduje građu iz svih oblasti znanja i namijenjena je najširem krugu korisnika, poštujući principe otvorenosti, demokratičnosti i slobodnog pristupa informacijama. U skladu sa činjenicom da biblioteke sve više postaju virtuelni, a sve manje fizički prostor, razvoj informacionih tehnologija i uvođenje novih usluga, zahtijevaju konstantno usavršavanje bibliotečkog osoblja.

Nacionalna biblioteka je matična ustanova za sve biblioteke u našoj državi i nosilac njene bibliotečko-informacione djelatnosti. Za svoje potrebe koristi tri objekta: zgradu bivšeg Italijanskog poslanstva površine 2.231,50 m², zgradu bivšeg Francuskog poslanstva površine 754,00 m² (oba objekta imaju status kulturno dobro II kategorije) i depo knjiga površine 4.563,00 m². Površina zemljišta koje pripada objektima je preko 19.000m². Grijanje se vrši preko tri zastarjela i dotrajala kotlovska postrojenja na lož ulje i dva sistema grijanja i hlađenja na struju.

Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta sistematizovana su 63 radna mjesta sa 91 izvršiocom u okviru sedam organizacionih jedinica (odjeljenja). Na kraju izvještajne godine, ukupan broj zaposlenih je 80, kao i još 1 lice angažovano po ugovoru o dopunskom radu.

U međuvremenu, tokom godine, kadrovske promjene su bile sljedeće:

-Za dvoje zaposlenih je prestao radni odnos po sili zakona, zbog sticanja uslova za odlazak u starosnu penziju.

Finansijska sredstva Biblioteke u 2025. godini iznosila su **1.537.697,30€**, od čega je opredijeljeno budžetom **1.503.296,58**, a sopstveni prihodi su iznosili **34.400,72€**.

Vlada Crne Gore, na predlog ministarke kulture i medija Tamare Vujović, razriješila je mr Dragicu Lompar 18.12.2025. godine sa mjesta direktorice i imenovala novog direktora mr Ivana Radulovića.

Nastavljen je rad Komisije za izradu novog Pravilnika o sistematizaciji radnih mjesta koja je usaglasila organizacionu strukturu Biblioteke, uz uvođenje novih radnih mjesta i inoviranje opisa radnih zadataka za pojedine poslove. Predstoje dalje aktivnosti na ujednačavanju opisa i uslova kako bi Pravilnik u formi nacрта bio stavljen na javnu raspravu.

U okviru redovnih programa, izdvojićemo najznačajnije aktivnosti:

Popunjavanje fondova:

NBCG je 2025. godine, kroz sve vidove nabavke, obogatila svoje fondove sa 5100 naslova, od čega: 4089 naslova knjiga (11928 primjeraka), 423 naslova serijskih publikacija (2278 br.) I 503 jedinice neknjižne građe: 115 razglednica, 27 naslova CD-romova (67 primjeraka), 6 naslova štampanih muzikalija (19 primjeraka), 238 plakata (291 primjerak), 111 izložbenih kataloga (489 primjeraka), 4 stare geografske karte, 2 turističke karte.

Obavezni primjerak: 1549 naslova (7084 primj.) monografskih publikacija, 114 naslova časopisa (504 br.), 48 naslova novina (715 br.), 3 naslova dnevnih novina (1064 br.).

Kupovina: 115 naslova monografskih publikacija.

NBCG je i 2025., putem kupovine, obogatila nacionalnu zbirku "Montenegrina" izuzetno vrijednim i rijetkim izdanjima, među kojima ističemo: postinkunabulu Kotoranina Ljudevita Paskvalića na latinskom jeziku "Iulli Camilli Molsae et aliorum illustrium poetarum carmina" (Venecija, 1551). Tu su i djela Spiridona Gopčevića "Makedonien und Alt-Serbien", sa 8 izuzetno vrijednih geografskih karata (Beč, 1889), "I conti di Tuhelj" Josipa Đelčića (Dubrovnik, 1890), "Highlands and Islands of the Adriatic, including Dalmatia, Croatia and the southern provinces of the Austrian Empire" Tom I-II, autora E. Patona (London, 1849). Djelo sadrži 14 veduta (slika) i 1 veliku kartu istočne obale Jadrana od Rijeke do Budve. U rijetka izdanja spada i djelo E. Matona "Historie du Monténégro ou Tsernogoroe" (Paris, 1881), koja takođe sadrži značajnu geografsku kartu Crne Gore (Carte du Monténégro 1880). Ovo djelo Maton je posvetio crnogorskom knjazu Nikoli Petroviću. Pomenućemo kupovinu više starih i rijetkih geografskih karata, kao što je "Castel Nuovo" (Herceg-Novog), (Venecija, XVI v.), koja prikazuje opsadu Herceg-Novog, a na karti se vide Perast, Risan i u gornjem desnom uglu Kotor (Citta di Cataro).

Reklamacije nedostajućih publikacija: 1085 naslova (34985 primjeraka) monografskih publikacija i 91 naslov (435 br.) serijskih publikacija.

Dodjela CIP zapisa, ISBN, ISSN, ISMN, bar cod: 1655 CIP zapisa, što je najveći broj do danas (1531 za monografske publikacije, 17 za serijske publikacije, 5 za muzičke CD-ove i 118 za on line publikacije), 2 za štampane muzikalije i 1 za geografske karte; dodijeljeno je 1655 ISBN-a, 40 ISSN-a i 563 modifikacije u postojeće ISSN zapise zapise (gašenje naslova, promjene koda za jezik, promjene URL, povezivanje naslova...) , 2 ISMN-a i 1487 bar cod-a.

Korišćenje fondova:

Odjeljenje nacionalnog fonda, legata i stare i rijetke knjige – korisnika 258, korišćeno 265 knjiga, 3574 sv. novina i časopisa, 15 arhivskih kutija iz Legata Pera Šoća i 10 arhivskih kutija iz Legata Nika S. Martinovića; dato 1198 bibl. informacije.

Osnovni fond - korisnika 1675, korišćeno 11907 knjiga, 5865 sv. novina, 5819 br. časopisa i dato 5256 bibl. informacija; Međubibliotečka pozajmica – 58 zahtjeva, 545 knjiga; Tematska pretraživanja bibliotečke građe po zahtjevima korisnika – oko 2500 bibl. jedinica.

Revizija i reorganizacija fondova:

Odjeljenje nacionalnog fonda, legata i stare i rijetke knjige

- Serijske publikacije u glavnom depou za fond Montenegrina: 830 naslova (4892 sv.) novina;

- Zbirka stare knjige - sve III signature: 1112 naslova

Osnovni fond

- Reorganizacija monografskih publikacija zbirke „Montenegrina“ u osnovnom fondu: 53550 publ.

- Pomjeranje osnovnog fonda monografskih publikacija: 18.841 publ.

- Pomjeranje osnovnog fonda časopisa u cilju racionalizacije smještaja: 191 nasl.

Revizija novina osnovnog fonda: 166 naslova, 2214 sv.

- Reorganizacija i redakcija lisnog stručnog (UDK) kataloga: 240 kutija sa oko 264.000 listića

Matična služba: Ažurirani su matični kartoni za 21 narodnu biblioteku i za Centralnu univerzitetsku biblioteku, 78 školskih i 4 specijalne biblioteke. O zatečenom stanju u bibliotekama nad kojima Nacionalna biblioteka vrši matičnu funkciju napravljeni su zapisnici i dostavljeni nadležnim organima, shodno zakonskim propisima.

Tokom septembra i oktobra izvršen je obilazak sedam narodnih biblioteka, koje su već članice COBISS.CG ili namjeravaju da se uskoro učlane u sistem, i to: Narodne biblioteke u Bijelom Polju, Narodne biblioteke „Radovan Lalić“ u Beranama, Narodne biblioteke na Žabljaku, Narodne biblioteke u Šavniku, Narodne biblioteke u Plavu, Narodne biblioteke u Andrijevici, Gradske biblioteke i čitaonice u Herceg Novom.

Elektronski katalog NBCG na dan 09.07.2025. godine sadrži **358.713 zapisa**. Ukupan broj zapisa u zajedničkom katalogu svih članica COBISS.CG je **689.657**. Elektronski katalog je pretraživan **279.972** puta. Broj biblioteka članica sistema COBISS.CG je **53** ((1 nacionalna, 13 univerzitetskih i viskoškolskih, 18 narodnih, 9 specijalnih i 12 školskih).

Edukacija: Održano je 3 kursa sa 29 polaznika, a dodijeljene je 5 licenci za rad u različitim segmentima COBISS-a.

Izložbe, kulturni i obrazovni događaji:

- Tokom zvanične posjete predsjednika Češke Republike Crnoj Gori 21. januara, Nacionalna biblioteka je ugostila suprugu predsjednika Crne Gore, gospođu Milenu Milatović i predsjednika Češke Republike, gospođu Evu Pavlovu sa saradnicama. Za tu priliku postavljena je u Svečanom holu izložba "Kulturne veze Crne Gore i Češke". Drugi segment događaja je bio razgovor sa predstavnicama javnog sektora, kulture, diplomatije i aktivizma na temu ravnopravnog položaja žena u društvu i njihovog osnaživanja
- 23. april - Svjetski dan knjige i autorskih prava – posvećen je velikom jugoslovenskom i svjetskom književniku Danilu Kišu pod nazivom *Non omnis moriar - Danilo Kiš 1935-2025*, povodom 90 godina od njegovog rođenja: Predavanje o životu i djelu Danila Kiša učenicima srednjih škola na Cetinju – Božena Jelušić
Književno veče na temu „Prevodilački rad Danila Kiša sa mađarskog, francuskog i ruskog jezika“ - doc. dr Olga Vojičić Komatina, doc. dr Jasmina Nikčević i prof. dr Tatjana Jovović.
- Izložba odabranih prevoda Danila Kiša iz fondova NBCG „Đurđe Crnojević“
- Projekcija dokumentarnih filmova “All inclusive – inkluzivna filmska akcija” Nevladinog udruženja Art 365, uz podršku Ministarstva ljudskih i manjinskih prava Crne Gore. Projekat ima za cilj promociju inkluzije, vidljivosti i ravnopravnosti lica sa invaliditetom, koristeći film kao sredstvo umjetničkog izražavanja i društvene promjene.
- V konferencija bibliotekara, arhivista i muzealaca „Libraries, Archives and Museums Conference (LAM), Montenegro 2025“ na temu *Transformacija biblioteka, arhiva i muzeja u (post)digitalnom okruženju sa fokusom na zaštitu, dostupnost, istraživanje i promociju kulturne baštine* - predstavljeno je 28 radova, koje su pripremili 42 učesnika

- Promocija dvotomne studije istaknutog makedonskog medieviste prof. dr Ilije Veleva „Hrišćanstvo u crnogorskom duhovnom i kulturnoistorijskom identitetu“ koju je objavila Matica crnogorska – učestvovali istoričar Božidar Šekularac, politikolog Radovan Radonjić, predsjednik Matice crnogorske Ivan Jovović, generalni sekretar Matice crnogorske Ivan Ivanović i autor.
- U okviru manifestacije „Sedmica crnogorske kulture u Albaniji“, Nacionalna biblioteka Crne Gore „Đurđe Crnojević“ je predstavila izložbu starih knjiga, karata i razglednica o Albaniji “Kulturna baština – tačka spajanja naroda i država“
- Stručni obilazak NBCG studenata master studija Filološkoga fakulteta iz Nikšića sa profesoricom dr Dušankom Popović
- Promocija fototipskog izdanja rukopisnog *Cetinjskog psaltira* iz XV vijeka - učesnici prof, dr Božidar Šekularac, priređivači Dragica Lompar i Ivan Ivanović i Ivan Jovović, predsjednik Matice crnogorske
- U okviru Dana evropskih autora, ustanovljenog 2023. na inicijativu Evropske komisije, organizovano je druženje učenika osnovnih škola sa Cetinja sa dječjim piscem Stefanom Mitićem, čija djela su uvrštena u 200 najboljih dječjih knjiga na svijetu
- Promocija knjige „Divan II : alhemija riječi i djela” Safeta Hadrovića Vrbičkog.
- Izložba „Stranci o Crnoj Gori“ NBCG, postavljena je u Spomen kući vojvode Gavra Vukovića
- Izložba NBCG “100 godina hrvatske književnosti: iz fondova NBCG” predstavljena u Puli 22.10.2025
- Njegošev dan – crnogorski praznik kulture : izložba knjiga i predavanje povodom 180 godina “Luče mikrokozma” - predavač prof. dr Tatjana Đurišić

Saradnja i članstvo u međunarodnim organizacijama: IFLA, CDNL, CENL, Savjet COBISS.Net, ISBN, ISSN, ISMN.

Konferencije. Seminari

- Dani crnogorske kulture u Tirani - Izložba „Kulturna baština – tačka spajanja naroda i država“ : izložba starih knjiga, karata i razglednica o Albaniji“.
- Dani evropske baštine 2025 na temu temom: „Arhitektonska baština: prozor u prošlost, vrata za budućnost“ koja je održana u Ministarstvu kulture CG.
- Stručni seminar „Vještačka inteligencija u bibliotekarstvu izazov i (ili) mogućnost“ – Narodna biblioteka “Radosav Ljumović“ u Podgorici.
- Regionalna ISBN konferencija u Zagrebu.
- Info dan u okviru Drugog poziva za projekte Programa Interegg-IPA - Hrvatska - Bosna i Hercegovina - Crna Gora 2021-2027.
- Europeana konferencija online, 11. i 12. novembar 2025.

Webinari

Tokom 2025. preko ZOOM-a su održana četiri webinaru koji su namijenjeni zaposlenima u nacionalnim COBISS centrima i predavačima na kursovima koji pokrivaju razmatranu oblast, kao i kolegama koji se intenzivnije bave konkretnim segmentima:

- COBISS Lib – osnove za rad, 07.03.2025.
- COBISS Plus beta, 17.04.2025.
- COBISS Lib/Pozajmica – Opomene, 25.09.2025.
- COBISS Lib, prezentacija odabranih novosti u verziji aplikacije V20.0, 29.10.2025.
- Aplikacija COBISS IO, internet pregledači i rad u COBISS Lib, novosti u COBISS Plus, 27.11.2025.

Sajmovi:

- 19. Međunarodni podgorički sajam knjiga i obrazovanja (7-13. maj 2025).

Održavanje objekata i drugi poslovi:

- Realizovan je Ugovor sa Centrom za konzervaciju i arheologiju Crne gore o restauraciji ulaznih vrata, 4 ukrasna fenjera i dvije kapije na Francuskom poslanstvu;
- Nabavljena i instalirana 2 klima uređaja za čitaonice u Italijanskom poslanstvu;
- Zamijenjena 4 krovna prozora u COBISS centru koji su bili u potpunosti dotrajali i koji su popravljani godinama;
- Nabavljen novi klima uređaj u server sali (zamjena neispravnog) i servis rezervnog klima uređaja;
- Nabavljena i instalirana centralna klima u COBISS centru za sve prostorije;
- Promijenjeni svi javljači za protivpožarnu zaštitu (javljači požara i bazne stanice u oba objekta);
- Povodom prijave Komunalne policije o mogućem urušavanju ogradnog zida u dvorištu Francuskog poslanstva, dužine 53m i visine 3m, na zahtjev NBCG dobijeni su urbanističko-tehnički uslovi od Prijestonice Cetinje, koji su prosljeđeni Upravi za zaštitu kulturnih dobara. Uprava je dalje dala smjernice Centru za konzervaciju i arheologiju Crne Gore i u toku je izrada projekta rekonstrukcije ogradnog zida;
- Nastavljena realizacija Ugovora sa Centrom za konzervaciju i arheologiju Crne Gore o povezivanju u koži konzerviranih i restauriranih knjiga iz Zbirke stare i rijetke knjige. U III fazi, preuzeta su 82 naslova za polukožni povez rijetkih knjiga koje su prošle konzervatorsko-restauratorski tretman;
- Povezane i vraćene u fond sveske „Glasa Crnogorca“ (4) i „Cetinjskog vjesnika“ (7) koje su više od 10 godina bile na čekanju.
- Nabavka uniformi za stražarsku i portirsku službu sa logom NBCG;
- Krećenje stubišta od prizemlja do potkrovlja (u toku);
- Otpisan stari neupotrebljivi namještaj, uz detaljno čišćenje podrumskih prostorija Francuskog poslanstva i glavnog depoa;

Posebni projekti

Rekonstrukcija/zamjena fasadne stolarije na objektima NBCG

Realizacija projekata Rekonstrukcija/zamjena fasadne stolarije na objektima NBCG (bivše Francusko i bivše Italijansko poslanstvo) je i dalje u toku. Sredstva su obezbijedena

iz Programa zaštite kulturnih dobara Ministarstva kulture i medija za 2023. godinu i Budžeta za 2023. i 2024. godinu.

Realizacija projekta Rekonstrukcija/zamjena fasadne stolarije na objektu bivšeg Italijanskog poslanstva je zaustavljena zbog nezadovoljstva finansijera (Prijestonice Cetinje) izvedenim radovima. U toku je postupak izbora novog izvođača. Sredstva su obezbijedena iz Programa zaštite kulturnih dobara Ministarstva kulture i medija za 2023. i uplaćena Prijestonici Cetinje.

Rekonstrukcija/zamjena fasadne stolarije na objektu bivšeg Francuskog poslanstva, takođe, ne teče željenom dinamikom. Nakon završene I faze, očekuje se postavljanje novih prozora u čitavom potkrovlju objekta. Nedostatak originalnih okova na prozorima i njihova izrada je značajno usporila radove.

Transponovanje bibliografskih zapisa iz COBISS.CG u Kongresnu biblioteku u Vašingtonu

NBCG je izdala zvaničnu dozvolu Kongresnoj biblioteci u Vašingtonu 19.03.2025. o preuzimanju zapisa iz baze COBISS.CG.

Germanско-slovensko odjeljenje Kongresne biblioteke u Vašingtonu, koje obrađuje građu iz Slovenije, Hrvatske, Bosne i Hercegovine, Srbije, Crne Gore, Kosova, Albanije, Sjeverne Makedonije, Bugarske, Grčke i Kipra, poslalo je molbu da se odobri preuzimanje bibliografskih zapisa iz uzajamnih bibliografskih baza podataka iz svih država koje su uključene u mrežu COBISS.Net.

Ova dozvola omogućava Kongresnoj biblioteci pristup i preuzimanje bibliografskih zapisa isključivo za potrebe svojih kataloga.

Digitalna biblioteka Crne Gore

Na platformi Digitalna biblioteka (www.dlib.me) je postavljeno 50 novih bib. jedinica sa pratećim metapodacima. Obradeno je 6.770 stranica skenirane bibliotečke građe. Za korisnike je skenirano 2.498 stranica.

Izdavačka djelatnost

- *Cetinjski psaltir* (elektronsko izdanje)
- *Bibliografija Zavoda za udžbenike i nastavna sredstva*, autora Dragana Mirkovića, Sanje Martinović i Dragane Mirković (suizdavački projekat sa Zavodom za udžbenike i nastavna sredstva)
- *Crnogorska bibliografija : monografske publikacije : 1996.*
- *Crnogorska bibliografija : monografske publikacije : 2023.*
- *Crnogorska bibliografija : monografske publikacije : 2024.*
- *Crnogorska bibliografija : prilozi u serijskim publikacijama i zbornicima : 2023.*
- Elektronski časopis *CIP informator* (br. 1-12/2025)
- *Bibliografski vjesnik*, 1-3/2024.
- V LAM Konferencija 2025 : zbornik radova. – elektronsko izd. (u toku)

SEKTOR ZA RAZVOJ

ODJELJENJE NACIONALNOG FONDA, LEGATA I STARE I RIJETKE KNJIGE

Rukovodilac Danijela Radulović

U Odjeljenju nacionalnog fonda, legata i stare i rijetke knjige obavljaju se poslovi koji podrazumijevaju prikupljanje, obradu, smještaj i korišćenje publikacija koje pripadaju fondu "Montenegrina". Odjeljenju pripada i Zbirka stare i rijetke knjige, podzbirka Minijaturnih knjiga, sedam legata i konzervatorsko-restauratorska radionica.

Kadrovska struktura Odjeljenja je tokom 2025. godine je bila sljedeća:

- rukovodilac odjeljenja;
- 3 bibliotekara (1 bibliotekar, jedan viši bibliotekar i jedan bibliotekar savjetnik), jedan bibliotekar savjetnik je od marta raspoređen za potrebe posla u zgradu bivšeg Italijanskog poslanstva.
- 2 konzervatora-restauratora;
- 3 knjižničara (jedan knjižničar je zbog zdravstvenih razloga većinu radnih dana bio na bolovanju).

Tokom 2025. godine prioritetne aktivnosti su bile usmjerene na kataloškoj obradi bibliotečke građe da bi bila dostupna našim korisnicima. Kataloški je obrađena Zbirka rijetke knjige (osim naslova koji su poslani na povez u Centar za konzervaciju i koji su na konzervaciji); završena je kataloška obrada podzbirke Minijaturnih knjiga; kataloška obrada neknjižne građe u Legatu Nika S. Martinovića; kataloška obrada zbirke Montenegrina – monografske publikacije; tekući poslovi na preuzimanju periodičnih publikacija zbirke Montenegrina, njihovo evidentiranje-kartoniranje, adresiranje, predaja na povez u knjigoveznicu, pristizanje obaveznog primjerka u zgradu Francuskog poslanstva, kontrola ispravnosti novina i časopisa, provjera inventarnih knjiga i kartona, tehnička obrada, ažuriranje postojećih godišta, reklamiranje nekompletnih naslova tekućih časopisa i novina, smještaj, sređivanje tekućeg magazina; reorganizacija smještaja periodike zbog ograničenog prostora.

Završena je reorganizacija smještaja monografskih publikacija zbirke "Montenegrina" u glavnom depou - ukupno 53550 naslova.

Svi stručni bibliotekarski i konzervatorski poslovi tekli su po planu za 2025. godinu, iako smo duži vremenski period radili skraćeno vrijeme zbog renoviranja toaleta. Od 18. 01. do 20. 03. radili smo do 13:00 bez korišćenja pauze i od 21. 03. do 18. 05. do 11:00.

Pored stručnih i konzervatorskih poslova i ove godine se posvetila pažnja uređenju enterijera ovog Odjeljenja, odnosno čitavog objekta.

Kompletno su uređeni toaleti na svakom spratu.

Završena je restauracija ulaznih vrata, 4 fenjera i dvije dvokrilne kapije. Ulazna željezna dvokrilna vrata sa integralnim dijelom su originalna, kao i kapije i fenjeri, a nalazili su se izrazito lošem stanju. Konzervatorski radovi su obuhvatali uklanjanje svih nestabilnih bojenih slojeva, korodiranih površina, restauraciju nedostajućih elemenata, ostvarivanje funkcionalnosti i adekvatnu završnu impregnaciju. Radove je izveo Centar za konzervaciju i arheologiju Crne Gore.

Na osnovu plana rada za 2025. godinu, realizovani su najznačajniji djelovi programa: završena je kataloška obrada Zbirke rijetka knjiga signature II i III (zbirka je kompletno kataloški

obrađena, osim naslovi koji su poslani na povez i koji su na konzervaciji); kataloški je obrađena i podzbirka Minijaturnih knjiga.

U konzervatorsko-restauratorskoj radionici realizovani su redovni poslovi na zaštiti publikacija iz Zbirke stare i rijetke knjige i "Montenegrine". Na osnovu ponude Centra za konzervaciju i arheologiju Crne Gore, br. 01-1829 od 9. 10. 2023. godine je završena II faza za 14 publikacija čiji rok za izradu poveza je bio 6 mjeseci.

Na osnovu ponude Centra za konzervaciju i arheologiju, br. 01-1698 od 29. 09. 2025. godine počela je i III faza povezivanja starih i rijetkih knjiga, a rok za realizaciju je 9 mjeseci. Ukupno 82 naslova poveza u polukoži. Završen je i povez svesaka "Glasa Crnogorca" i "Cetinjskog vjesnika" (koji je bio dugogodišnji problem).

Kontinuirano su obavljani i poslovi za potrebe korisnika (usluživanje bibliotečke građe, fotokopiranje, skeniranje).

U Odjeljenju su obavljani svi potrebni organizacioni i administrativni poslovi, a rukovodilac Odjeljenja je redovno prisustvovao sjednicama Stručnog vijeća i sjednici Savjeta biblioteke.

Zaposleni iz Odjeljenja bili su članovi sljedećih komisija:

1. Komisija za katalogizaciju bibliotečke građe
2. Komisija za selektivnu nabavku građe
3. Komisija za sistematizaciju
4. Član komisije i ispitivač za Bibliotekarski ispit koje organizuje Ministarstvo kulture Crne Gore
5. Komisija za otpis

Završen je otpis starog neupotrebljivog namještaja iz podrumskih prostorija, nakon čega je prostor detaljno očišćen. Redovno je vršeno snabdijevanje konzervatorskim, kancelarijskim i materijalom za higijenu.

Nerealizovani poslovi Odjeljenja su: revizija zbirke "Montenegrina; kataloška obrada dopune Legata Dušana J. Martinovića zbog neobezbijedenog adekvatnog smještaja; smještaj i početak rada Rukopisne zbirke, nije raspoređen bibliotekar na obradi Zbirke stare i rijetke knjige od 2014. godine; nije zaposlen konzervator-restaurator.

"Montenegrina" - monografske publikacije

Tokom 2025. godine pristiglo je 1418 naslova. Redigovanih naslova u toku godine bilo je 1707.

Završena je reorganizacija smještaja monografskih publikacija u Osnovnom fondu sa ukupno 53550 naslova. Reorganizaciju su radili dva viša bibliotekara iz Odjeljenja za korišćenje i čuvanje fondova. Posljednja signirana monografska publikacija je: M 65799 na dan 31.12.2025. godine.

Dio "Montenegrine" do 1945. Godine smješten je u zgradi Francuskog poslanstva, a broj jedinica je 4509 zaključno sa 31. 12. 2025. godine.

"Montenegrina" - serijske publikacije

U toku godine radili su se tekući poslovi na preuzimanju novina i časopisa za "Montenegrin", njihovo evidentiranje-kartoniranje, adresiranje, predavanje na povez u knjigoveznicu, kontrola ispravnosti primjeraka, provjera inventarnih knjiga i kartona, tehnička obrada, ažuriranje postojećih godišta, reklamiranje nekompletnih naslova tekućih časopisa i novina, smještaj, sređivanje tekućeg magacina.

Fond serijskih publikacija "Montenegrina" ove godine je dopunjen sa 3 naslova dnevnih novina, odnosno 1064 broja; 48 naslova novina ili 675 brojeva i 101 naslov časopisa, odnosno 293 broja.

Zbirka rijetke knjige

Tokom 2025. je nastavljeno sa obradom rijetke knjige. Kataloški su obrađene knjige II i III signature, ukupno 1338 naslova (II signature 1108 i III signature 230). Nijesu kataloški obrađeni naslovi koji se nalaze na konzervaciji i naslovi koji su poslani na povezivanje u Centar za konzervaciju i arheologiju, kao ni 4 naslova na grčkom i staroslovenskom jeziku. Iz zbirke je preusmjereno: 3 naslova u Njegoševu sobu, 13 naslova u Osnovni fond, 2 naslova u Kartografsko-geografsku zbirku i 2 naslova u viškove. U knjigovezačkoj radionici prepovezano je 12 naslova i urađeno 178 pokretnih korica. Na knjige stavljeno 1338 naljepnica.

Minijaturene knjige

Prema predviđenom planu za 2025. godinu, završena je kataloška obrada minijaturenih knjiga, dimenzija do 12 cm koje su upućene na osnovu odluke Stručnog vijeća o preusmjeravanju minijaturenih izdanja iz osnovnog fonda u Zbirku rijetke knjige. Ukupno je obrađeno 1473 minijaturenih izdanja i nema zaostataka.

Legati

Legat Dušana J. Martinovića - Krajem 2024. godine stigao je drugi dio Legata: 830 naslova (910 primjeraka) monografskih publikacija, 35 naslova (55 godišta) serijskih publikacija, 90 naslova (274 primjerka) razglednica sa umjetničkim sadržajem, 9 razglednica, 8 fotografija, 1 plakat, 20 portreta, 2 DVD-a. Kataloška obrada ovog dijela Legata, koja je bila predviđena planom, nije realizovana zbog neobezbijedenog prostora za smještaj.

Legat Nika S. Martinovića - Završena je kataloška obrada neknjižne građe: 394 fotografije, 145 razglednica, 13 kataloga, 86 plakata, 6 muzikalija (1 rukopisna), 5 planova gradova i 23 karte (3 rukopisne).

Konzervacija/restauracija

Tokom 2025. godine za konzervaciju i restauraciju uzeto je iz Zbirke stare knjige 4 naslova, iz Zbirke rijetke knjige 11 naslova, 13 partitura iz Legata dr Pera Šoća, 1 razglednica iz Kartografsko-geografske zbirke: Tretirano je 8 naslova i urađena lokalna konzervacija za 10 naslova iz Legata dr Pera Šoć.

Povezi

Na osnovu ponude Centra za konzervaciju i arheologiju Crne Gore, br. 01-1829 od 9. 10. 2023. godine završena je II faza (14 knjiga u koži) i nastavljena III faza za polukožni povezi (hrbat i uglovi) 82 naslova iz prve polovine XX vijeka.

Za povezi je ostalo još 14 naslova za kožni povezi i 57 naslova za koje je potrebno da Komisija uradi procjenu za određivanje poveza.

Povezane su godišta „Glasa Crnogorca“ (4 sveske) i „Cetinjskog vjesnika“ (7 svesaka), što je bio dugogodišnji problem.

Digitalizacija

Tokom godine skenirana su 4 naslova: 3 iz zbirke „Montenegrina“ i 1 naslov iz Zbirke rijetke knjige.

Knjigoveznica

Urađeno 165 pokretnih korica, 5 velikih kutija za arhivsku građu i 3 manje kutije za neknjižnu građu.

Prepovezana 4 naslova.

Korišćenje građe:

Tokom godine imali smo 258 korisnika.

Izdali smo 265 monografskih publikacija, 3574 svesaka serijskih publikacija, 15 arhivskih kutija iz Legata Dr Pera Šoća i 10 kutija iz Legata Nika S. Martinovića.

Dato je 548 elektronskih informacija; usmenih 369, informacija iz kartoteke 281. Otvoreno je 20 nova kartona i izdato 15 računa. Elektronski registrovano 27 korisnika. Za potrebe odjeljenja i korisnika kopirano je 424 lista. Urađeno je 1664 skenovaza potrebe korisnika i 140 za potrebe izložbi koje je organizovala biblioteka.

Članci

Nastavljeno je sa obradom analitičkih članaka iz časopisa *Zapisi/Istorijski zapisi*. Završen je period od 1945-1957. Za prvih dva mjeseca ove godine obrađeno je 148 članaka.

Koleginica koja je radila katalošku obradu članaka je poslata na ispomoć za obradu serijskih publikacija u Italijansko poslanstvo.

Zatečeni fond

Naslovi koji su bili konzervirani, pronađeni su u jednom ormaru, ali nijesu nikad signirani. Stoga je urađena selekcija i raspoređeno 6 naslova u zbirku „Montenegrina“ i 1 naslov za Zbirku rijetke knjige. Ukupno 7 naslova.

Izložbe

Za potrebe izložbi u Italijanskom poslanstvu pripremljene su sljedeće monografske publikacije: iz legata - 4 naslova, iz “Montenegrine” -10 naslova, iz Rijetke knjige -12 naslova i 1 sveska “Glasa Crnogorca” iz 1890.

Za potrebe izložbe *Dani crnogorske kulture u Tirani* pripremljeno (izabrano i skenirano) 6 naslova iz “Montenegrine” - 18 skenova; iz Zbirke Rijetke knjige - 7 naslova (23 skena); iz Legata dr Nika S. Martinovića - 1 naslov; iz Legata dr Pera Šoća - 4 naslova monografskih publikacija i 20 razglednica.

Za potrebe izložbe “180 godina *Luče mikrokozma*” ustupljeno je 5 naslova iz “Montenegrine” i 1 minijaturna knjiga.

Za potrebe izložbe Državnog arhiva ustupljen je originalni primjerak USTAVA iz 1905. godine.

Preusmjerena građa iz Francuskog poslanstva u osnovni fond

U Osnovni fond poslato je 99 naslova monografskih publikacija iz drugog dijela Legata dr Dušana J. Martinovića, 62 naslova (86 godišta, 165 brojeva -168 primjeraka serijskih publikacija), za “Montenegrinu” (glavni depo) 51 naslov, za Njegoševu sobu 4. U fond izdanja NBCG: 60 naslova (549 primjeraka monografskih publikacija i 4 naslova (9 godišta, 12 brojeva - 15 primjeraka) serijskih publikacija. U viškove je usmjereno 107 naslova (1376 primjeraka) monografskih publikacija, 36 naslova (73 godišta, 102 broja - 158 primjeraka) crnogorskih novina.

Preusmjerena građa iz osnovnog fonda u muzejsko

Iz osnovnog fonda preusmjerena su 3 naslova iz 1854. godine.

Posjete:

Tokom 2025. godine naše Odjeljenje posjetili su:

- 26. 03. 2025 posjeta studenata Nikšića, Podgorice i Kotora povodom *Dana frankofonije u Crnoj Gori* koje je finansirala Francuska ambasada.

- 14. 05. Posjeta učenika V razreda OŠ, Budva.

- 29. 10. Posjeta studenata Filološkog fakulteta sa prof. dr Dušankom Popović.

LAM konferencija

Na V LAM konferenciji učestvovali su zaposleni iz Odjeljenja sa dokumentarnim filmom “Legat dr Pera Šoća” u trajanju od 10 minuta.

Ostalo

Rukovodilac Odjeljenja učestvovao u Tirani. „Kulturna baština – tačka spajanja naroda i država“ : izložba starih knjiga, karata i razglednica o Albaniji”. Koautorka sa direktoricom.

Sonja Gagović, Marija Martinović i Marija Mašanović učestvovale na manifestaciji Dani evropske baštine 2025 pod temom: „Arhitektonska baština: prozor u prošlost, vrata za budućnost“, koja je održana u Ministarstvu kulture i medija Crne Gore.

Danijela Radulović i Marija Martinović prisustvovala stručnom seminaru „Veštačka inteligencija u bibliotekarstvu izazov i (ili) mogućnost“, predavača Bebe Stanković u Biblioteci “Radosav Ljumović” u Podgorici.

3 bibliotekara prisustvovala COBISS danu, na kojem je prikazan pomenuti film.

Odjeljenje je dobilo kutiju za Prvu pomoć i 2 protivpožarna aparata, obavljen je servis centralnog grijanja, očišćene podrumske prostorije.

TABELARNI PREGLED OSTVARENIH REZULTATA

POPUNJAVANJE FONDOVA – monografske publikacije	
Obavezni primjerak - “Montenegrina” - Rijetka knjiga	- 1418 - 43 (Fr. posl), 7 (glavni depo)
Poklon - “Montenegrina” - Rijetka knjiga	- 38 - 4
Kupovina	- 5 naslova za “Montenegrinu” i Zbriku stare i rijetke knjige
Razmjena - Minijaturne knjige	- 3
Zatečeni fond	- 14 za rijetku knjigu - 1 minijaturna knjiga - 35 naslova iz viškova za “Montenegrinu”
Preusmjerena građa iz Osnovnog fonda u Odjeljenje Nacionalnog fonda	- 1 naslov serijskih publikacija (2 godišta)
Preusmjerena građa iz Odjeljenja Nacionalnog fonda u druge fondove	- Osnovni fond: 97 monografskih publ.; 62 naslova, 165 br. (168 primj.) serijskih publ. - “Montenegrina” – Glavni depo – 51 publ. - Njegoševa soba – 4 publ. - Izdanja NBCG: 60 naslova (549 primj.) mon. publ., 4 nasl., 9 godišta serijskih publ.

	- Magacin multiplikata: 107 nasl (1376 primj.) monografskih publ., 35 nasl., 73 godišta, 102 br. (158 primj.) crnogorskih novina
SERIJSKE PUBLIKACIJE	
Obavezni primjerak:	
- Dnevne novine	- 1866
- Ostale novine	
- Časopisi	
- Utvrđivanje brojčanog stanja, razvrstavanje po slovima, dubinsko slaganje	- 7 naslova ("Montenegrina")
- Razvrstavanje po naslovima	- 4 naslova (Legat Nika. S. MartinovićA)
	- 21 naslov (Legar dr Pera Šoća)
	- 327
	- 1 nasl., 2 godišta, 4 br.
Preusmjerena građa iz Osn. fonda	

KORIŠĆENJE BIBLIOTEČKE GRAĐE

Korisnika	- 258
Broj zaduženih i razduženih knjiga	- 265
Broj zaduženih i razduženih svesaka novina i časopisa	- 3574
Zaduženo i razduženo arhivskih kutija iz Legata dr Pera Šoća	- 15
Zaduženo i razduženo arhivskih kutija iz Legata dr Nika. S Martinovića	- 10
Novi kartoni	- 20
Skeniranje	- 1664
Fotokopiranje	- 424
Informacije iz elektronskog kataloga	- 548
Informacije iz kartoteka	- 281
Usmene informacije	- 369
Izdavanje računa korisnicima	- 15

KATALOŠKA OBRADA

MONOGRAFSKE PUBLIKACIJE

Redakcija "Montenegrine"	- 1707 naslova
--------------------------	----------------

OASP Rijetka knjiga II	- 1108 naslova
OASP Rijetka knjiga III	- 230 naslova
OASP Minijatura	- 1473 naslova
CONOR novi	- 572
CONOR preuzeti	- 1241
CONOR dopuna	- 8
Štampanje i stavljanje naljepnica	- 2611
ČLANCI	
“Istorijski zapisi”	- 148
NEKNJIŽNA GRAĐA U LEGATIMA	
Legat Nika S. Martinovića	- 394 fotografija - 145 razglednica - 86 plakata - 13 kataloga - 6 muzikalija (1 rukopisna) - 5 plan grada - 23 geogr. karte (3 rukopisne)
Štampanje i stavljanje naljepnica	- 20

DODJELA ISSN-a CRNOGORSKIM NOVINAMA I ČASOPISIMA

ISSN kreirani zapisi	- 40 naslova (13 novina, 13 časopisa, 5 on line časopisa, 9 portala)
Dodijeljeno ISSN brojeva za naslove koji su izlazili u drugim državama	- 1 naslov

PROMJENA PODLOKACIJE

Minijaturene knjige	- 415
Štampanje i stavljanje naljepnica	- 352

DODAVANJE DIGITALNOG SADRŽAJA U BIBLIOGRAFSKE ZAPISE

Dodavanje digitalnog sadržaja u bibl. zapis	- 55
---	------

KONZERVATORSKO-RESTAURATORSKE MJERE

Monografske publikacije	- 15 (Stara i rijetka knjiga)
Legat dr Pera Šoća	- 13 muzikalija
Kartografsko-geografska zbirka	- 1 razglednica
Popravka publikacija iz Legata i "Montenegrine"	- 8
Lokalna konzervacija	- 10 naslova (Legat dr Pera Šoća)

POVEZI

Monografske publikacije	- 14 naslova (kožni povezi) - 82 naslova (polukože, Centar za konzervaciju – u toku)
Serijske publikacije	- 4 sv. "Glasa Crnogorca" - 7 sv. "Cetinjskog vjesnika"

DIGITALIZACIJA

Monografske publikacije	- 4 naslova
-------------------------	-------------

REORGANIZACIJA FONDOVA

Monografske publikacije u glavnom depou "Montenegrine"	- 53550 nasl.
--	---------------

KNJIGOVEZNICA

Prepovezivanje	- 4 naslova
Izrada kutija	- 5 velikih (Legat Nika S. Martinovića) - 3 male ((Legat Nika S. Martinovića)
Pokretne korice	- 165

ODJELJENJE ZA BIBLIOTEČKO-INFORMACIONI SISTEM I DIGITALIZACIJU

Rukovodilac mr Vjenceslava Ševaljević

U Odjeljenju za bibliotečko-informacioni sistem i digitalizaciju je u prvoj polovini 2025. bilo stalno zaposleno 10 izvršilaca, s tim da jedan izvršilac formalno u Odjeljenju, ali obavlja poslove Odjeljenja za nabavku i bibliografiju, a mjesto referenta Matične službe je i dalje upražnjeno.

Jedan knjižničar-operator je tokom godine odsutan po više osnova – bolovanje, godišnji odmor i korišćenje roditeljskog odsustva.

NBCG je iz budžetskih sredstava podmirivala troškove članarina za sve članice sistema COBISS.CG, što je bio slučaj i prethodnih deset godina. Broj članica sistema COBISS.CG na kraju 2025. je iznosio 53 (1 nacionalna, 13 univerzitetskih i visokoškolskih, 18 narodnih, 9 specijalnih i 12 školskih).

Uprava NBCG je tokom septembra, oktobra i novembra obavila posjete u sedam narodnih biblioteka, koje su sadašnje ili potencijalne članica sistema COBISS.CG, kako bi se razmotrili modaliteti za podsticanje aktivnijeg participiranja kod biblioteka koje su već učlanjene u sistem, odnosno kako bi buduće članice upoznali sa svim prednostima učlanjenja u bibliotečko-informacioni sistem COBISS.CG.

Obavljeno je šest obilazaka biblioteka članica sistema COBISS.CG u cilju pružanja stručne i servisne pomoći na osnovu pismenog zahtjeva članica sistema COBISS.CG – Biblioteka Vojske Crne Gore, Narodna biblioteka „Njegoš“ u Nikšiću, Biblioteka CANU, Narodna biblioteka „Radosav Ljumović“ u Podgorici, Biblioteka Fakulteta političkih nauka u Podgorici, Biblioteka Muzeja grada Perasta, Narodna biblioteka „Ivo Vučković“ u Baru.

Tokom 2025. godine održan je jedan trodnevni kurs Katalogizacija u COBISS sistemu – početni kurs sa 10 polaznika, jedan petodnevni kurs Upotreba programske opreme COBISS 3/Katalogizacija – početni sa 8 polaznika, jedan trodnevni kurs – Pozajmica u COBISS sistemu – sa 11 polaznika.

Ukupno su održana 3 kursa sa 29 polaznika i dodijeljeno 5 licenci. Iako je za 2025. bilo planirano licenciranje za predavače, ono nije realizovano.

Konačni prelazak na nove platforme COBISS.Cat i COBISS.LIB realizovan je 01.06.2025.

Nastavljen je rad na M-Text editoru. Izvršena je kontrola i verifikaciju (mijenjanje statusa) za 417 ključeva za crnogorski jezik na ćirilici i latinici za COBISS datoteku.

Bibliotekar za informacioni sistem je bio u stalnom kontaktu sa članicama sistema i sa IZUM-om iz Maribora. Kontinuirano je pružana pomoć preko platforme AnyDesk.

Uz pomoć zaposlenih u COBISS centru pokrenut je postupak izvođenja online inventara u dvije biblioteke - Narodnoj biblioteci „Radosav Ljumović“ iz Podgorice i Narodnoj biblioteci „Ivo Vučković“ iz Bara.

Bibliotečki informatičari (sistem inženjeri) su vršili redovno održavanje računarske i telekomunikacione opreme u Biblioteci. Pružali su tehničku podršku prilikom održavanja kurseva, kao i tokom održavanja promocija i izložbi u toku i izvan radnog vremena.

Na platformu Digitalne biblioteke Crne Gore (www.dlib.me), postavljeno je 50 bibliotečkih jaidnica sa kompletnim metapodacima, odrađenim optičkim prepoznavanjem karaktera (OCR) i konvertovannjem u PDF format. Ukupan broj posjetilaca u toku 2025. godine iznosi 80.523, broj posjeta 80.623, a broj pregledanih stranica 502.797. Najveći broj posjeta po državama, pored Crne Gore, zabilježen je iz Sjedinjenih Američkih Država, Srbije, Ruske Federacije, Bosne i Hercegovine i Njemačke, sa 3527 IP adresa.

Tokom godine su vršene neophodne pripremne radnje za izradu novog softverskog rješenja za Digitalnu biblioteku u saradnji sa spoljnim saradnicima iz Slovenije.

Tokom 2025. godine sajtu dlib.me je pristupano sa 26024 adresa, a pregledano je 276966 stranica. S obzirom da je postojeće softversko rješenje za Digitalnu biblioteku Crne Gore neadekvatno i da ne zadovoljava standarde savremenih digitalnih biblioteka, krajem 2023. godine je otpočela saradnja sa partnerima iz Slovenije, koji će fazno da realizuju novu platformu, koja bi trebalo da omogućiti potpunu kompatibilnost sa svim svjetskim i evropskim digitalnim platformama.

NBCG je na osnovu ugovora o djelu i ove godine angažovala penzionisanog referenta Matične službe sa zadatkom da obiđe sve narodne biblioteke, kao i Univerzitetsku biblioteku u Podgorici, što je obavljeno tokom juna, jula i oktobra 2025. O zatečenom stanju u bibliotekama nad kojima Nacionalna biblioteka vrši matičnu funkciju, napravljeni su zapisnici i poslani na adrese shodno zakonskim propisima. Rukovodilac Odjeljenja za bibliotečko-informacioni sistem i digitalizaciju je obavljao stručne konsultacije po potrebi i prikupio je matične kartone za 21 narodnu biblioteku i za Centralnu univerzitetsku biblioteku, kao i matične kartone za 78 školskih i 4 specijalne biblioteke, za koje su podaci stigli iz 12 narodnih biblioteka.

Na zvaničnoj web stranici Biblioteke postavljene su 32 aktuelnosti. Tokom godine stranicu je imala 108.735 posjetilaca. Najveći broj posjeta, osim iz Crne Gore, evidentiran iz Sjedinjenih Američkih Država, Velike Britanije, Austrije, Kanade i Irske.

Tokom 2025. godine svi važni događaji su kontinuirano objavljivani na društvenim mrežama — 67 objava.

Zaposleni u Odjeljenju učestvovali su na sljedećim, seminarima, kursovima:

1. Info dan u okviru Drugog poziva za projekte Programa Interegg-IPA - Hrvatska - Bosna i Hercegovina - Crna Gora 2021-2027 (2 učesnice)
2. Europeana konferencija online, 11. i 12. novembar 2025 (1 učesnica)
3. Osnovni kurs programskog jezika Python (osnove programiranja i logičkog razmišljanja, rad s podacima i datotekama, pisanje jednostavnih skripti za automatizaciju zadataka, uvod u primjenu Pythona u sistemskoj administraciji) (3 sistem inženjera)

Webinari

Tokom 2025. preko ZOOM-a su održana četiri webinar, namijenjena zaposlenima u nacionalnim COBISS centrima i predavačima na kursovima koji pokrivaju razmatranu oblast, kao i kolegama koji se intenzivnije bave konkretnim segmentima:

1. COBISS Lib – osnove za rad, 07.03.2025.
2. COBISS Plus beta, 17.04.2025.
3. COBISS Lib/Pozajmica – Opomene, 25.09.2025.
4. COBISS Lib, prezentacija odabranih novosti u verziji aplikacije V20.0, 29.10.2025.
5. Aplikacija COBISS IO, internet pregledači i rad u COBISS Lib, novosti u COBISS Plus, 27.11.2025.

Saradnja sa Institutom informacijskih znanosti, Maribor

Projekat Virtuelna biblioteka Crne Gore

U ovoj godini potpisan je ugovor o punopravnom članstvu samo sa jednom bibliotekom: Narodnom bibliotekom Žabljak, čiji je akronim u sistemu COBISS – NBZB. Za novu članicu izrađen je Zapisnik o fondu, što je bio preduslov za instalaciju ove lokalne baze.

Shodno odredbama *Zakona o javnim nabavkama Crne Gore*, sproveden je pregovarački postupak o nastavku implementacije sistema COBISS u Crnoj Gori. Postupak je završen uspješno potpisivanjem Ugovora o implementaciji sistema COBISS u Crnoj Gori, sa rokom važenja od jedne godine, tj. do kraja 2026.

NBCG, kao nosilac bibliotečko-informacionog sistema Crne Gore, u saradnji sa Institutom informacijskih znanosti iz Maribora, organizovala je četvrti put COBISS dan 09.12.2025, koji je okupio preko 60 bibliotekara iz cijele Crne Gore. Centralni dio COBISS dana bio je posvećen novoj verziji aplikacije COBISS Plus, kao i izvođenju revizije (inventara) bibliotečkih fondova kroz program COBISS. Oba nova segmenta u COBISS-u prisutnima je predstavio Davor Bračko iz IZUM-a.

Prikazan je i film o izuzetno vrijednom legatu dr Pera Šoća, koji čuva NBCG "Đurđe Crnojević", čije su autorke Danijela Radulović i Marija Mašanović.

Savjet COBISS.Net-a

Tokom 2025. godine održane su dvije sjednice Savjeta COBISS.Net-a, čiji su članovi direktori nacionalnih biblioteka i rukovodioci COBISS centara sedam zemalja (Slovenije, Bosne i Hercegovine, Srbije, Crne Gore, Makedonije, Bugarske i Albanije), kao i dr Bhanu Neupane, predstavnik UNESCO-a i dr Aleš Bošnjak, direktor Instituta informacijskih znanosti (IZUM) iz Maribora. Prva je održana preko ZOOM-a, 26.05.2025, na kojoj razmatran Izvještaj i predstavljen Program razvojne pomoći Republike Slovenije za 2025. godinu. Iz ove razvojne pomoći za sistem COBISS.CG je opredijeljeno 3300 eura.

Druga sjednica Savjeta COBISS Net-a održana je takođe preko ZOOM platforme, 07.11.2025. i na njoj su razmatrana pitanja u vezi sa unaprjeđenjem funkcionisanja COBISS.Neta.

Nacionalnu biblioteku su na ovim sjednicama predstavljale članice ovog tijela, direktorica mr Dragica Lompar i rukovodilac Odjeljenja za bibliotečko-informacioni sistem i digitalizaciju, mr Vjenceslava Ševaljević.

Stručne posjete bibliotekama članicama sistema COBISS.CG i budućim članicama sistema

Tokom septembra, oktobra i novembra izvršen je obilazak **sedam narodnih** biblioteka koje su već članice Sistema COBISS.CG ili namjeravaju da se uskoro učlane u sistem.

Direktorica NBCG mr Dragica Lompar, pomoćnik direktora za razvoj Dragan Mirković i rukovodilac Odjeljenja za bibliotečko-informacioni sistem i digitalizaciju mr Vjenceslava Ševaljević, obišli su 23.09.2025. **Narodnu biblioteku u Bijelom Polju**. U prostorijama Biblioteke delegaciju sa Cetinja primio je direktor Centra za kulturu „Vojislav Bulatović Strunjo“ i dugogodišnji rukovodilac Narodne biblioteke Bijelo Polje, Edin Smailović, sa kolegicama koje obavljaju bibliotečke poslove. Prilikom sastanka i obilaska, razmotratrane su mogućnosti za poboljšanje učešća bjelopoljske Biblioteke u sistemu COBISS.CG, apostrofirana je uloga matične službe koja treba da animira školske biblioteke u dijelu uključenja u sistem COBISS.CG, a vođen je i konstruktivan razgovor i o drugim aktivnostima biblioteke u cilju unapređenja kvaliteta usluga koje pruža korisnicima.

Istog dana, delegacija Nacionalne biblioteke je posjetila je **Narodnu biblioteku „Radovan Lalić“ u Beranama** koja takođe posluje u sastavu Centra za kulturu. Najprije je obavljen razgovor u prostorijama Kulturnog centra Berane sa direktoricom Tamarom Kenjić, a u svojstvu domaćina sastanku su prisustvovala i Mira Paunović, potpredsjednica Opštine Berana, kao i bibliotekarka Marija Iritano. Direktorica Kenjić je prisutne informisala da se očekuje usvajanje elaborata o opravdanosti izdvajanje Biblioteke iz sastava Centra za kulturu i da bi, nakon toga, Biblioteka postala samostalna ustanova u skladu sa odredbama *Zakona o bibliotečkoj djelatnosti*. Razgovor je bio fokusiran na sve aspekte djelatnosti beranske Biblioteke, počevši od nabavke, intenziranja rada u sistemu COBISS.CG, značaju zavičajne zbirke, ulozi matične službe. Nakon toga je izvršen i obilazak prostorija Biblioteke i tu su kolegama i koleginicama data konkretna uputstva za unapređenje njihovog poslovanja.

Direktorica NBCG mr Dragica Lompar, pomoćnik direktora za razvoj Dragan Mirković, rukovodilac Odjeljenja za bibliotečko-informacioni sistem i digitalizaciju mr Vjenceslava Ševaljević i bibliotekar za informacioni sistem i stručnu pomoć bibliotekama u sistemu COBISS.CG Đurđa Martinović, su 25.09.2025. posjetili **Narodnu biblioteku na Žabljaku**. U prostorijama Biblioteke delegaciju sa Cetinja su dočekali Jovana Pavlović, direktorica Centra za kulturu, Aleksandra Mladenović, bibliotekarka i Ante Mišo Bojat, knjižničar. Prilikom posjete ovoj biblioteci prije dvije godine zatečeno stanje nije bilo pohvalno. Međutim, konstatovano je da se stanje umnogome popravilo i prepoznat je značaj ove ustanove od strane lokalne samouprave. Biblioteka je uposlila jednu bibliotekarku koja je već prošla prvu obuku za rad u sistemu COBISS i nabavljena je neophodna oprema, čime su se stekli uslovi za uključenje u bibliotečko-informacioni sistem COBISS.CG. Direktorice Dragica Lompar i Jovana Pavlović su potpisale Ugovor o punopravnom članstvu žabljačke biblioteke u bibliotečko-informacionom sistemu COBISS.CG i u uskoro će, nakon instalacije lokalne baze, ova biblioteka postati 53. članica sistema. Na licu mjesta je sačinjen Zapisnik o fondu, što je jedan od preduslova za instalaciju lokalne baze.

Nakon Žabljaka, obavljen je stručni obilazak **Narodne biblioteke u Šavniku** koja je, takođe, dio Centra za kulturu. U ime domaćina, sastanku su prisustvovala Nataša Čirović, zaposlena u Biblioteci, predstavnice Centra za kulturu, kao i Slavica Mijatović, zaposlena u Opštini Šavnik i predsjednica Savjeta JU Centar za kulturu Šavnik. Iz zapisnika, koje svake godine sačinjava referent Matične službe prilikom redovnih godišnjih obilazaka, bilo je jasno da ova biblioteka ne ispunjava ni jedan zakonski propisan uslov za djelovanje narodne biblioteke. To je i bio osnovni povod za ovu posjetu, kako bi se pokušalo naći načina da se situacija popravi, jer u protivnom dalje postojanje biblioteke u ovom formatu je veoma upitno.

Sljedeća posjeta je realizovana 30.09.2025. u skladu sa predviđenim planom obilaska. Direktorica NBCG mr Dragica Lompar, pomoćnik direktora za razvoj Dragan Mirković, rukovodilac Odjeljenja za bibliotečko-informacioni sistem i digitalizaciju mr Vjenceslava Ševaljević su posjetili **Narodnu biblioteku u Plavu**, koja djeluje u sastavu Centra za kulturu "Husein Bašić". U ulozi domaćina bili su Vladimir Knežević, direktor Centra za kulturu, Fikret Canović, sekretar Sekretarijata za lokalnu samoupravu u Opštini Plav, Alija Redžematović, dugogodišnji rukovodilac plavske Biblioteke (u penziji), bibliotekarka Edina Šabović i knjižničarka Erna Čelić. Direktor Knežević je informisao prisutne o planovima za renoviranje prostorija Centra za kulturu. Naveo je da je Centar za kulturu u Plavu pokretač i realizator brojnih kulturnih dešavanja u ovoj opštini. Direktorica Lompar se pohvalno izrazila o djelovanju Centra i Biblioteke, uz napomenu da je osnovni povod ove posjete da se inicira uključenje ove biblioteke u sistem COBISS.CG jer je to zakonska obaveza, a još samo dvije narodne biblioteke nijesu članice

značajnog sistema. Takođe je naglasila i neophodnost izdvajanja Biblioteke kao samostalne ustanove. Direktor Knežević je naveo da se planira učlanjenje u COBISS.CG u najskorije vrijeme. Predstavnici Nacionalne biblioteke su obišli prostorije Narodne biblioteke i dali zaposlenima preporuke za reorganizaciju fonda i za organizovanje dječjeg odjeljenja.

Istog dana, obavljena je posjeta Narodnoj biblioteci u Andrijevići koja je dio Centra za kulturu i sport u tom gradu. Dočekali su ih direktor Centra za kulturu i sport "Mihailo Lalić", Ivan Radojević, menadžer Opštine Andrijevića, Saša Maslovarić i rukovodilac Biblioteke Jovanka Mirčić. U veoma konstruktivnom razgovoru akcentat je stavljen u prvom redu na učlanjenje Narodne biblioteke Andrijevića u sistem COBISS.CG. Ova Biblioteka posjeduje potreban stručni bibliotečki kadar, jedino je neophodno obezbijediti dio opreme i finansijska sredstva za instalaciju i implementaciju sistema, kao i za obuku za sticanje licenci. Domaćini su informisali predstavnike Nacionalne biblioteke da je to jedna od njihovih narednih planiranih aktivnosti. Prisutni su obišli i prostorije Biblioteke, gdje je konstatovano da raspoloživi prostor zadovoljava standarde i da je dobra strana što se izmještanjem viškova mogu stvoriti dodatni kapaciteti za ulaganje novih publikacija.

Pomoćnik direktora za razvoj Dragan Mirković i rukovodilac Odjeljenja za bibliotečko-informacioni sistem i digitalizaciju mr Vjenceslava Ševaljević su 02.10.2025. posjetili Gradsku biblioteku i čitaonici u Herceg Novom. U prostorijama Biblioteke delegaciju sa Cetinja primila je direktorica Jasna Maslan. U razgovoru su razmotreni svi aspekti rada hercegnovske biblioteke, koje je odavno prepoznata kao centar kulturnih dešavanja u ovom gradu. Direktorica Maslan je iznijela podatak da je Biblioteka uspjela da iznajmi prostor u kojem će na adekvatan način biti organizovano dječje odjeljenje, kao i dio fonda koji je usljed nedostatka prostora godinama bio smješten izvan Biblioteke. Takođe će Biblioteka produžiti i vrijeme rada sa korisnicima u popodnevnoj smjeni. Bibliotekari i knjižničari hercegnovske Biblioteke vrijedno rade u sistemu COBISS.CG, a matična služba redovno obavlja svoju funkciju u svim školskim i specijalnim bibliotekama.

Edukacija

Tokom 2025. godine održan je jedan trodnevni kurs *Katalogizacija u COBISS sistemu – početni* sa 10 polaznika, jedan petodnevni kurs *Upotreba programske opreme COBISS 3/Katalogizacija* – početni 8 polaznika, jedan trodnevni kurs – *Pozajmica u COBISS sistemu* – sa 11 polaznika.

Ukupno su održana 3 kursa sa 29 polaznika.

Tabela – COBISS – kursevi

Godina	Broj održanih kurseva	Broj polaznika
2007.	2	25
2008.	3	34
2010.	3	41
2011.	2	25
2012.	2	22
2013.	5	55

2014.	9	105
2015.	3	25
2016.	3	38
2017.	4	44
2018.	2	22
2019.	3	30
2020.	2	20
2021.	10	72
2022.	12	100
2023.	8	67
2024.	5	41
2025.	3	29

Dodjela licenci za rad u sistemu COBISS

Nova Komisija za izdavanje licenci za uzajamnu katalogizaciju u sastavu: Đurđa Martinović, predsjednica, i članovi Mirko Martinović i Čedomila Bastać je imenovana u prvoj polovini 2025. godine. Komisija je vršila provjeru zapisa za dodjelu licenci za uzajamnu katalogizaciju. Održane su dvije provjere znanja u terminima 30.10.2025. i 11.12.2025, nakon čega je dodijeljeno 5 *Dozvola A* za uzajamnu katalogizaciju monografskih publikacija. Za druge dozvole B1, B2, SER i C nije bilo kandidata.

Ukupan broj licenci u sistemu COBISS.CG:

- Dozvola A (uzajamna katalogizacija monografskih publikacija) - 163
- Dozvola B1 (uzajamna katalogizacija sastavnih djelova) - 47
- Dozvola B2 (uzajamna katalogizacija kontinuiranih izvora) - 41
- Dozvola SER (uzajamna katalogizacija serijskih publikacija) - 3
- Dozvola C (uzajamna katalogizacija neknjižne građe) – 51
- Dozvola D (uzajamna katalogizacija antikvarne građe) – 2

Na portalu *Obrazovanje* je registrovano 395 korisnika. Redovno je vršen unos novih zahtjeva za otvaranje korisničkih imena i u administratorskom dijelu potvrđene sve stečene privilegije korisnika sistema.

Početkom novembra 2025, IZUM je predstavio nove internet aplikacije: za obrazovanje - COBISS.EDU, kao i aplikaciju za administriranje - EDUADM. Radi se o unaprijedenim aplikacijama za obrazovanje, a administratorski dio je tako koncipiran da naši administratori Đurđa Martinović i Vjenceslava Ševaljević preuzimaju sve aktivnosti u vezi sa procesom obrazovanja i izvođenjem postupaka u EDUADM aplikaciji, što je do sada radio IZUM. Testiranje novih aplikacija je vršeno do 04.12.2025, a instalacija je realizovana 15.12.2026. Rukovodilac Odjeljenja je obavio i ažuriranje tekstova za COBISS Edu u markdown datotekama, po zahtjevu IZUM-a.

Kontakt sa članicama sistema COBISS i stručna pomoć

Bibliotekar za informacioni sistem je bio u stalnom kontaktu sa članicama sistema i sa IZUM-om iz Maribora. Kontinuirano je pružana pomoć preko platforme AnyDesk. Broj dokumentovanih zahtjeva korisnika za pomoć u 2025. godini u COBISS.CG iznosi **996**.

Izrađen je *Zapisnik o fondu ZAPZ za novu članice članice sistema COBISS.CG* - Narodnu biblioteku Žabljak (NBZB), kao i revizije zapisnika o fondu za Narodnu biblioteku „Njogoš“ iz Nikšića (NBNK) i za Narodnu biblioteku „Ivo Vučković“ iz Bara (NBBR).

Izrađen je Zapisnik o pozajmici ZAPI za Narodnu biblioteku „Njogoš“ iz Nikšića (NBNK) i postavljeni svi parametri kako bi ova biblioteka mogla da otpočne sa automatizovanom pozajmicom.

Sve dopune i izmjene evidentirane su na direktorijumu <https://cloud.cobiss.net/index.php/login>.

Pružana je pomoć prilikom kreiranja testnih zapisa za licence i uputstava za rad u web aplikacijama COBISS.Lib i COBISS Cat.

Na zahtjev Narodne biblioteke „Radosav Ljumović“ iz Podgorice i Narodne biblioteke „Ivo Vučković“ iz Bara, zajedno sa sistem inženjerom, bibliotekar za informacioni sistem je dao potrebne sugestije za pokretanje on line inventara, odnosno revizije fondova kroz COBISS. Osim toga, stalno je bio angažovan na pružanju pomoći putem telefona i maila zbog elektronske revizije fondova kao novine u COBISS-u.

Tokom cijele godine, redovno se pratio rad katalogizatora u bazi CONOR.CG, uz davanje neophodnih sugestija i ukazivanje na greške u kreiranju zapisa. Takođe, pružana je pomoć prilikom pripreme redovnih statističkih podataka za MONSTAT.

Normativna kontrola ličnih imena u sistemu COBISS.CG

Nakon tri godine od kada je cjelokupni bibliotečko-informacioni sistem COBISS.CG prešao na katalogizaciju sa normativnom kontrolom ličnih imena, ukupan broj zapisa u zajedničkoj normativnoj bazi CONOR.CG na kraju 2025. je iznosio **81.909**.

O kvalitetu i ujednačenosti baze stara se **19** redaktora, **7** iz Nacionalne biblioteke i **12** iz drugih biblioteka članica sistema COBISS.CG.

Rukovodilac Odjeljenja je popunio i poslao normativne datoteke crnogorskih biblioteka CONOR.CG u VIAF (Virtual International Authority File) – Međunarodnu virtuelnu normativnu datoteku. Za popunjavanje Virtual International Authority File (VIAF) Contributor Application dobili smo od Kongresne biblioteke u Vašingtonu **Library of Congress Name and Title Source code** - conorcg - CONOR.CG authority files of personal and corporate names (Cetinje: National Library of Montenegro (Đurđe Crnojević). Očekujemo dalja uputstva od strane Kongresne biblioteke, odnosno Network Development and MARC Standards Office-a.

Rad u Mtext editoru

Nastavljen je kontinuirani rad u bazi Mtext, i to na osnovu zahtjeva koji su stizali u elektronskoj formi od DOK odjeljenja Instituta informacijskih znanosti i samoinicijativno uvidom u baze podataka. Kontrolu i verifikaciju (mijenjanje statusa) ključeva za crnogorski jezik na ćirilici i latinici za sljedeće datoteke: cobiss - ukupno 417 ključeva obavljao je rukovodilac Odjeljenja.

Održavanje sistema COBISS i lokalne računarske mreže u Biblioteci

Tokom 2025. obavljani su značajni poslovi na održavanju stabilnosti sistema i daljem unaprjeđenju tehničke infrastrukture NBCG, kao i u pružanju podrške bibliotekama članicama COBISS.CG. Fokus rada bio je na prilagođavanju novim softverskim rješenjima, stabilizaciji

sistema nakon većih tehnoloških promjena, te jačanju znanja i kompetencija u oblasti savremenih informacionih tehnologija.

Tokom godine realizovane su brojne aktivnosti redovnog održavanja i tehničke podrške:

- Izvršene su redovne hardverske i softverske intervencije na radnim stanicama, štampačima, skenerima, bar-kod čitačima i profesionalnoj opremi za digitalizaciju.
- Održavani su mrežni uređaji (ruteri, svičevi i Wi-Fi pristupne tačke), serverska infrastruktura, sistemi za video nadzor, kao i sistemi za evidenciju radnog vremena i kontrolu pristupa.
- Tehnička podrška pružena je svim organizacionim jedinicama, uključujući CIP, obradu bibliotečke građe, bibliografiju, čitaonice, zbirke, digitalizaciju, pravnu službu i računovodstvo.
- Instalirana i konfigurisana je oprema za potrebe redovnog rada, kurseva, javnih događaja i digitalizacije.

Prilagođavanje novom COBISS interfejsu i korisničkom okruženju

Nakon prelaska na novi interfejs COBISS sistema i prateće opreme, tokom 2025. realizovane su opsežne aktivnosti prilagođavanja i stabilizacije sistema:

- Izvršena je instalacija i konfiguracija novih open-source Java programskih paketa, neophodnih za rad savremene COBISS opreme.
- Ponovo su umreženi i rekonfigurisani svi eksterni uređaji, uključujući štampače za pozajmicu, bar-kod štampače, bar-kod čitače i mrežne i lokalne štampače.
- Rješavani su problemi u vezi sa Google Chrome interfejsom i njegovom kompatibilnošću s COBISS aplikacijama.
- Pružena je tehnička podrška svim bibliotekama članicama na nivou Crne Gore, kako kroz udaljenu asistenciju, tako i kroz direktne intervencije, čime je osigurano stabilno i ujednačeno funkcionisanje sistema u cijeloj mreži.

Ove aktivnosti bile su od ključnog značaja za nesmetan rad biblioteka nakon prelaska na novi tehnološki okvir.

Serverska infrastruktura i virtuelizacija

U cilju unapređenja stabilnosti i sigurnosti sistema, tokom 2025. godine sprovedene su sljedeće aktivnosti:

- Instaliran je novi VMware vCenter server, kao centralna tačka za upravljanje virtuelnom infrastrukturom.
- Izvršena je prekonfiguracija postojećih virtuelnih mašina, uključujući optimizaciju resursa, prilagođavanje mrežnih postavki i unapređenje performansi.
- Početkom 2025. godine izvršena je kompletna migracija *Crnogorske bibliografije* na novu lokaciju, odnosno na nove serverske resurse, čime su unaprijeđeni dostupnost, stabilnost i sigurnost ovog značajnog nacionalnog informacionog resursa.

Ove aktivnosti doprinijele su većoj pouzdanosti sistema, lakšoj administraciji i boljoj kontroli nad virtuelnim okruženjem.

Osim toga, sistem inženjeri su tokom 2025. godine nastavili da pružaju kontinuiranu tehničku podršku bibliotekama članicama COBISS sistema u Crnoj Gori: rješavani su problemi vezani za rad COBISS aplikacija, opreme i mrežne infrastrukture, pružani savjeti i preporuke u vezi s nabavkom, instalacijom i konfiguracijom računarske i mrežne opreme, pružena je podrška razvojnim i unapređivačkim aktivnostima u okviru bibliotečko-informacionog sistema, učestvovali su u pripremi i konfiguraciji tehničkog okruženja za sprovođenje revizije kroz sistem COBISS: u Narodnoj biblioteci „Radosav Ljumović“ u Podgorici i Narodnoj biblioteci i čitaonici „Ivo Vučković“ u Baru.

Nastavljene su dugogodišnje aktivnosti na ažuriranju CIP informatora na portalu NBCG (www.nb-cg.me) koji s objavljuje kao elektronski časopis na mjesečnom nivou i doprinosi transparentnosti izdavačke produkcije u Crnoj Gori i kvalitetu bibliotečko-informacionog sistema.

Centar za mikrofilmovanje i digitalizaciju. Digitalna biblioteka

Na platformu DLIB.ME postavljeno je 50 bibliotečkih jedinica sa kompletnim metapodacima, obrađenim optičkim prepoznavanjem karaktera (OCR), konvertovanjem u PDF formatu i dodavanjem vodenog žiga (logo NBCG). Pomoću photoshop-a obrađeno je 6.770 stranica skenirane bibliotečke građe. Za korisnike je skenirano 2.498 stranica.

Koordinatorica za digitalizaciju je prisustvovala na 2 online sastanka sa programerima buduće Digitalne biblioteke Crne Gore kao i online konferenciji Europeana koja je održana 11-12. juna 2025. godine.

Vršeno je konvertovanje „Glasa Crnogorca“ prema zahtjevima buduće platforme dlib.me.

Građa koja je postavljena na sajt DLIB.ME

	Zeta
--	------

Obradena građa u Photoshop-u

1.	Biblioteka obrazovanja decieg
2.	Ed i med saljivo
3.	Glasi srpske vile
4.	Katihisis
5.	Katihisis za vise ucenicke
6.	Kazniteljski zakonik
7.	Knjaginja Milica po svome duhu
8.	Knjiga za dobre celi
9.	Krajnska cbelica
10.	Kratka Istorija Serbi Rusi
11.	Hermenevtika
12.	Istoricno romanticka povijest
13.	Istorija Crne Gore 1889
14.	Istorija pravoslavnog obstestva

15.	Ivan Sobieski
16.	Izvestie o stanju naroda u Turskoj
17.	Izvorna dramatska dela
18.	Josip Pravedni
19.	Jovan Bovan
20.	Klocic u moe zemleopisane
21.	Kratki uvod u istoriju 1
22.	La Serbie et Montenegro 1876
23.	Lecidbe bolesti
24.	Misloslovlje ili logika
25.	Moje poznanstvo sa Crnogorcima
26.	Molitivne kmilitelnosa
27.	Das alte Montenegro

Obrađena građa u Photoshop-u, odrađen OCR i konvertovano u word

1.	Juval Noa Harari, Homo deus : kratka istorija sutrašnjice
2.	V. I. Adijev, Istorija starog istoka
3.	Juval Noa Harari, Sapijens : kratka istorija čovečanstva

Statistike DLIB.ME

Ukupan broj posjetilaca u toku 2025. godine iznosi 80523 , broj posjeta 80.623, a broj pregledanih stranica 502.797. Najveći broj posjeta po državama, pored Crne Gore, zabilježen je iz Sjedinjenih Američkih Država, Srbije, Ruske Federacije, Bosne i Hercegovine i Njemačke, sa 3527 IP adresa.

Summary					
Reported period	Month Jan 2025				
First visit	01 Jan 2025 - 00:00				
Last visit	31 Jan 2025 - 23:24				
	Unique visitors	Number of visits	Pages	Hits	Bandwidth
Viewed traffic *	2,137	4,192 (1.96 visits/visitor)	23,496 (5.6 Pages/Visit)	92,838 (22.14 Hits/Visit)	117.15 GB (29302.8 KB/Visit)
Not viewed traffic *			274,504	353,845	34.66 GB

* Not viewed traffic includes traffic generated by robots, worms, or replies with special HTTP status codes.

Countries (Top 10) - Full list

Countries		Pages	Hits	Bandwidth
United States	us	9,838	43,660	71.92 GB
Montenegro	me	7,714	24,149	19.33 GB
Republic of Serbia	rs	2,042	7,109	5.72 GB
Russian Federation	ru	463	955	533.97 MB
Bosnia-Herzegovina	ba	432	1,641	1.14 GB
Germany	de	396	8,918	12.73 GB
European country	eu	350	470	4.92 MB
China	cn	349	619	263.53 MB
Unknown	unknown	253	351	31.65 MB
Japan	jp	150	185	11.37 MB
Others		1507	4561	5.49 GB

Hosts (Top 10) - Full list - Last visit - Unresolved IP Address

Hosts : 0 Known, 3,527 Unknown (unresolved ip)
2,137 Unique visitors

	GeoIP Country	Pages	Hits	Bandwidth	Last visit
199.47.82.19	United States	988	993	15.98 MB	18 Jan 2025 - 08:40
199.47.82.21	United States	949	949	14.02 MB	28 Jan 2025 - 12:47
65.249.66.87	United States	909	3,454	8.62 GB	31 Jan 2025 - 15:06
65.249.66.88	United States	774	3,022	7.63 GB	31 Jan 2025 - 15:02
62.4.34.119	Montenegro	743	1,875	2.92 GB	30 Jan 2025 - 04:24
199.47.82.20	United States	670	670	9.40 MB	31 Jan 2025 - 04:40
65.249.66.89	United States	474	1,938	4.80 GB	31 Jan 2025 - 15:04
62.4.35.149	Montenegro	342	1,382	1.15 GB	23 Jan 2025 - 12:01
62.4.41.149	Montenegro	337	821	117.94 MB	20 Jan 2025 - 09:36
65.249.64.173	United States	296	742	1.48 GB	30 Jan 2025 - 12:23
Others		17,014	76,992	90.40 GB	

Matična služba

Prema čl. 37, tačka 5 *Zakona o bibliotečkoj djelatnosti* (Sl. list Crne Gore', br. 49/2010) NBCG obavlja matičnu bibliotečku djelatnost nad drugim matičnim bibliotekama, odnosno nad narodnim bibliotekama i Univerzitetnoj biblioteci (Centralnoj univerzitetnoj biblioteci – CUB).

Obzirom da je ovo radno mjesto cijele godine upražnjeno, Uprava Biblioteke je na osnovu ugovora o djelu ponovo angažovala penzionisanog referenta Matične službe sa zadatkom da obiđe sve narodne biblioteke u opštinama: Kolašin, Mojkovac, Andrijevića, Plav, Rožaje, Berane, Bijelo Polje, Pljevlja, Žabljak, Šavnik, Bar, Herceg Novi, Nikšić, Cetinje; Plužine, Bar, Ulcinj, Tivat, Budva, Kotor, Danilovgrad, Podgorica, kao i Centralnu univerzitetnu biblioteku u Podgorici, što je raelizovano tokom juna, jula i novembra 2025. O zatečenom stanju u bibliotekama nad kojima Nacionalna biblioteka vrši matičnu funkciju napravljeni su zapisnici i dostavljeni na nadležne adrese shodno zakonskim propisima.

Rukovodilac Odjeljenja je obavljao po potrebi stručne konsultacije sa bibliotekama i prikupio matične kartone za 21 narodnu biblioteku, Centralnu univerzitetnu biblioteku, kao i matične kartone za 78 školskih i 4 specijalne biblioteke, za koje su podaci stigli iz 12 narodnih biblioteka.

Nije bilo upisa novih biblioteka u Centralni registar biblioteka tako da ukupan broj upisanih biblioteka i dalje iznosi 181.

Na osnovu zapisnika o zatečenom stanju u 2025, konstatuje se sljedeće:

Status biblioteka - u Crnoj Gori djeluje 21 narodna biblioteka, od kojih je samo osam samostalnih. U odnosu na prethodnu godinu nije bilo promjena.

Prostorni kapaciteti - većina biblioteka djeluje u neadekvatnim, neuslovnim i nenamjenskim objektima.

Fondovi i oprema - u dijelu nabavke bibliotečke građe evidentno je da u većini biblioteka ne postoje posebna sredstva za nabavku bibliotečke građe, nego često moraju da se zadovolje samo poklonima i donacijama.

Kadrovske promjene - u odnosu na prethodne godine nema značajnijih promjena.

Pregled zatečenog stanja u bibliotekama za 2025. (na osnovu podataka iz matičnih kartona za 2024. godinu) dat je u Prilogu I ovog Izvještaja

Ostale aktivnosti

Društvene mreže

Tokom 2025. godine svi važni događaji su objavljivani na društvenim mrežama NBCG – (ukupno 67 objava).

Nacionalni program razvoja kulture 2023–2027

Rukovodilac Odjeljenja je imenovano lice zaduženo za izvještavanje o realizaciji Nacionalnog programa. Izrađen je Izvještaj za Nacionalni program razvoja kulture - aktivnosti 37, 45 i 46.

Unos u elektronski katalog

Koordinator za međunarodnu saradnju je bila angažovana na poslovima katalogizacije monografskih publikacija. Tokom 2025. je imala sljedeći učinak: kreiranih bibliografskih zapisa **329**, preuzetih bibliografskih zapisa **90**, kreiranih normativnih zapisa **326**.

SEKTOR ZA BIBLIOTEČKE POSLOVE

ODJELJENJE ZA NABAVKU I BIBLIOGRAFIJU

Rukovodilac Boris Kaluđerović

- Kadrovsku strukturu Odjeljenja čine:
- rukovodilac Odjeljenja,
- bibliotekara 7 (5 sa zvanjem bibliotekara savjetnika)
- knjižničar za rad u elektronskom katalogu.

U Odjeljenju za nabavku i bibliografiju se i ove kalendarske godine radilo na redovnim aktivnostima: nabavka publikacija, kompletiranje fondova i kontinuirano vršenje reklamiranja nedostajućih naslova u neposrednom kontaktu sa izdavačima, štamparima i autorima.

Nepoštovanje Zakona o izdavaštvu je problem koji je i dalje prisutan i koji onemogućava pravovremeno kompletiranje fondova. U neposrednim kontaktima sa autorima, izdavačima i štamparima dolazilo se do informacija i nabavljen je značajan dio naslova monografskih i serijskih publikacija koji je nedostajao. Za rješavanje gore navedenog problema neophodno je konkretnije djelovanje Ministarstva kulture i medija po ovom pitanju, naročito kada je kaznena politika u pitanju.

Kupovina bibliotečke građe je kontinuirano obavljana i u 2025. godini. Nakon tri inkunabule Andrije Paltašića s kraja XV vijeka, fondovi Biblioteke su obogaćeni starim i raritetnim primjercima knjiga i geografskih karata. Među njima ističemo postinkunabulu Kotoranina Ljudevita Paskvalića na latinskom jeziku "Iulli Camilli Molsae et aliorum illustrium poetarum carmina" (Venecija 1551), čija poezija predstavlja najrazvijeniji izraz renesansnog Kotora. Tu su i djela Spiridona Gopčevića "Makedonien und Alt-Serbien", sa 8 izuzetno vrijednih geografskih karata (Beč 1889), "I conti di Tuhelj" Josipa Đelčića (Dubrovnik 1890), "Highlands and Islands of the Adriatic, including Dalmatia, Croatia and the southern provinces of the Austrian Empire" Tom I-II, autora E. Patona (London 1849). Djelo sadrži 14 veduta (slika) i 1 veliku kartu istočne obale Jadrana od Rijeke do Budve. U rijetka izdanja spada i djelo E. Matona "Historie du Monténégro ou Tsernogoroe" (Paris, 1881), koja takođe sadrži predivnu geografsku kartu Crne Gore (Carte du Monténégro 1880). Ovo djelo Maton je posvetio crnogorskom knjazu Nikoli Petroviću.

NBCG je obogatila i svoju Kartografsko-geografsku zbirku sa više izuzetno rijetkih i značajnih geografskih karata, kao što je "Castel Nuovo" (Herceg-Novog), (Venecija, XVI v.). Ona prikazuje opsadu Herceg-Novog, a na karti se vide Perast, Risan i u gornjem desnom uglu Kotor (Citta di Cataro).

Saradnja Biblioteke sa bibliotekama – partnerima u inostranstvu je nastavljena i u 2025. godini. Obavljena je međunarodna razmjena sa Narodnom bibliotekom Srbije i Bibliotekom Matice srpske, koja se realizuje godinama unazad. Saradnja sa ostalim bibliotekama – partnerima

u inostranstvu zasniva se na razmjeni crnogorskih monografskih i serijskih publikacija za publikacije na stranim jezicima. Iako je negativan trend postao sve prisutniji, kada je ovaj vid nabavke publikacija u pitanju, i dalje održavamo ovaj vid saradnje u nešto manjem obimu sa bibliotekama u Njemačkoj, Češkoj, Austriji, Poljskoj i zemljama bivše SFRJ. Ova saradnja je nerijetko opterećena i formalnim preprekama, koje smo u više navrata u neposrednom kontaktu pokušavali da prevaziđemo sa Poštom Crne Gore.

Nacionalni ISSN centar za Crnu Goru dodjeljuje ISSN brojeve (International Standard Serial Number – međunarodni standardni broj serijskih publikacija) časopisima i novinama objavljenim u Crnoj Gori. ISSN i ključni naslov i dalje su jedan od najtraženijih identifikatora serijskih publikacija i integrativnih izvora, jer služe kao dokaz autentičnosti i kao takav neizmjenljivo je koristan brojnim i raznovrsnim profilima korisnika (bibliotekama, izdavačima, naučnicima, servisima za indeksiranje, bazama podataka, pretplatničkim agencijama, dobavljačima, itd.). ISSN zapisi se i dalje rade u Virtua softveru, u data formatu MARC 21. Izdavačima je data mogućnost popunjavanja upitnika koji se nalazi na web strani biblioteke (<https://nbcg.me/usluge/za-izdavace/>). Istovremeno dobijaju bar kod, takođe besplatno, što je međunarodna praksa i preporuka.

Kao i do sada, Nacionalna biblioteka je raznim vaspitno-obrazovnim ustanovama, drugim društvima i organizacijama poklanjala monografske i serijske publikacije iz fonda izdanja NBCG i iz fonda viškova. U isto vrijeme smo obogatili svoje fondove sa zavidnim brojem naslova dobijenih poklonom.

U 2025. godini je jedan bibliotekar završio jako obiman i zahtjevan posao reorganizacije pomoćnog fonda tzv. rezervi knjiga, koji je dislociran i objedinjen u jednu cjelinu sa pomoćnim fondom viškova knjiga u podrumski dio depoa, koji pruža bolje uslove za čuvanje građe. Svaki primjerak je numerisan, smješten u police i unešen u excel tabele kako bi u svakom trenutku raspolagali sa preciznim podacima o naslovima i broju primjeraka koje Biblioteka posjeduje u svojim viškovima. Slična situacija je i sa serijskim publikacijama. Nakon što je 2023. godine završeno preseljene kompletnog fonda rezervi crnogorskih novina u prostorije suterena COBISS centra, koje su prethodno opremljene odgovarajućim policama, ventilacionim sistemom, jedna bibliotekarka završila je rad i na reorganizaciji pomoćnog fonda rezervi crnogorskih časopisa, koji je dislociran i objedinjen u jednu cjelinu sa pomoćnim fondom viškova crnogorskih časopisa u podrumskim prostorijama depoa. Navedena građa je, takođe numerisana, smještena u pokretne korice u policama i unešena u excel tabele kako bi u svakom trenutku raspolagali sa preciznim podacima.

Nacionalna biblioteka Crne Gore „Đurđe Crnojević“, kao nosilac nacionalnog bibliografskog centra, radi na izradi i publikuje tekuće crnogorske bibliografije. U 2025. godini se, prije svega, nastavilo sa radom na već započetim rukopisima nacionalnih tekućih bibliografija. Radilo se na bibliografijama monografskih publikacija za 1995, 1996, 2021. i 2024. godinu, a kada su u pitanju bibliografije članaka rađeno je na rukopisima bibliografija za 2023, 2024. i 2025. godinu.

Za tekuće bibliografije monografskih publikacija kontinuirano su prikupljeni bibliografski zapisi po zadatim parametrima. Većina zapisa je preuzeta iz lokalne baze, a jedan dio i sa hosta COBIB.CG. Važno je napomenuti da je Stručno vijeće, na sjednici održanoj krajem 2023. godine, donijelo „Odluku o Kriterijumima za popunjavanje Nacionalne zbirke „Montenegrina“ i izradu Crnogorske bibliografije“, koja propisuje, između ostalog, da jedini princip za izadu tekućih bibliografija bude izdavačko-štamarska produkcija sa teritorije Crne Gore, što je šraksa I u

ostalim nacionalnim bibliotekama u okruženju. Ovom odlukom prestaje potreba za kumuliranjem i redigovanjem zapisa za publikacije publikovane van Crne Gore.

Neophodno je naglasiti da zaposleni u Odjeljenju za nabavku i bibliografiju svojim dodatnim angažovanjem i zalaganjem rade i na poslovima koji nijesu opisani sistematizacijom radnih mjesta i poslovima koji zbog svog obima zahtijevaju veći broj izvršilaca.

Nabavka građe

U protekloj kalendarskoj godini kontinuirano je rađeno na prikupljanu građe, bilo da se radi o obaveznom primjerku, kupovini, poklonu ili međunarodnoj razmjeni.

NBCG „Đurđe Crnojević“ je u 2025. godini, kroz sve vidove nabavke, obogatila svoje fondove sa preko 5.000 naslova, od čega su: 4.089 naslova knjiga (11.928 primjeraka), 423 naslova serijskih publikacija (2.278 brojeva), preko naslova neknjižne građe: 115 razglednica, 27 naslova CD-romova (67 primjeraka), 6 naslova štampanih muzikalija (19 primjeraka), 238 plakata (291 primjerak), 111 izložbenih kataloga (489 primjeraka), 4 stare geografske karte, 2 turističke karte, itd.

Crnogorski obavezni primjerak

Putem obaveznog primjerka u 2025. godini od crnogorskih izdavača i suizdavača primili smo 1.549 naslova ili 7.084 primjeraka monografskih publikacija.

Putem obaveznog primjerka u 2025. godini od crnogorskih izdavača i suizdavača primili smo 114 naslova časopisa ili 504 broja, 48 naslova novina ili 715 brojeva i 3 naslova dnevnih novina ili 1.064 broja.

Priliv i usmjeravanje po fondovima predstavljen je u sljedećoj tabeli:

Monografske publikacije - Osnovni fond	1.399 naslova 1.416 primjeraka
Monografske publikacije - „Montenegrina“	1.418 naslova
Serijske publikacije - Osnovni fond (časopisi)	112 naslova 298 brojeva
Serijske publikacije - Osnovni fond (novine)	45 naslova 680 brojeva
Serijske publikacije - Osnovni fond (dnevne novine)	3 naslova 1.064 broja
Serijske publikacije – „Montenegrina“ (časopisi)	111 naslova 293 broja
Serijske publikacije – „Montenegrina“ (novine)	48 naslova 675 brojeva
Serijske publikacije – „Montenegrina“ (dnevne novine)	3 naslova 1.064 broja
Monografske publikacije - Univerzitetska biblioteka	919 naslova
Serijske publikacije – Univerzitetska biblioteka (časopisi)	81 naslov 220 brojeva

Serijske publikacije - Univerzitetska biblioteka (novine)	12 naslova 425 brojeva
Serijske publikacije - Univerzitetska biblioteka (dnevne novine)	3 naslova 1.064 broja

Reklamacija

Kada su u pitanju monografske i serijske publikacije, kontinuirano je vršeno reklamiranje prema odgovornim pravnim i fizičkim licima za publikacije izdate, ne samo u ovoj kalendarskoj godini, već za više godina unazad. Po ustaljenoj praksi prvo je upućen veliki broj telefonskih poziva, kojima smo opominjali na obaveze prema Biblioteci, a tamo gdje to nije dalo rezultate, reagovano je putem zvaničnog e-maila. Na neki od gore navedenih načina izvršeno je više od 480 reklamacija. Sprovedene aktivnosti na poslovima reklamiranja su rezultirale nabavkom bibliotečke građe koja je pobrojana u tabeli:

Monografske publikacije	1.085 naslova	4.985 primjeraka
Serijske publikacije	91 naslov	435 brojeva

Poklon

U 2025. godini je bilo 23 individualna darodavca, kolektivnih darodavaca je bilo 8. Izdvojili bismo, kako po obimu tako i po vrsti građe, par značajnijih poklona, i to poklone porodice Dušana Martinovića, Centra za kulturu Plav, Marka Jelića, Veselina Mišnića i druge.

Monografske publikacije	1.023 naslova (3.327 primjeraka)
Serijske publikacije	144 naslova (398 brojeva)

Kupovina

Kupovina bibliotečke građe je kontinuirano obavljana i u 2025. godini.

Monografske publikacije	115 naslova
Geografske karte	5

Međunarodna razmjena

Kada su u pitanju rezultati za nabavku publikacija međunarodnom razmjenom, rezultati su sljedeći:

Primljeno	Poslato
Monografske publ. 1.402 naslova	Monografske publ. 902 naslova
Serijske publ. 114 naslova (1.880 primj.)	Serijske publ. 112 naslova (2.089 primjeraka)

Nacionalni ISSN centar

U ovoj kalendarskoj godini je ukupno urađeno 40 ISSN zapisa i dodijeljeno 40 ISSN brojeva. Takođe, unesene su 563 modifikacije u postojeće zapise (gašenje naslova, promjene koda za jezik, promjene URL, povezivanje naslova...).

Pokloni Nacionalne biblioteke Crne Gore „Đurde Crnojević“

NBCG je i ove godine poklonila veliki broj publikacija raznim institucijama, ukupno 662 naslova ili 674 primjerka publikacija, kao na primjer:

- JPU „Zagorka Ivanović“ – Cetinje;
- MZ Đinovići – Cetinje;
- Dječiji savez – Nikšić;
- JU OŠ „Ivan Vušović“ – Nikšić...

(detaljan spisak opredijeljenih poklona u prilogu Izvještaja)

REORGANIZACIJA FONDOVA

U protekloj kalendarskoj godini su postignuti sljedeći rezultati na reorganizaciji fondova Biblioteke:

Viškovi monografskih publikacija	3.575 naslova	6.054 primjerka
Viškovi serijskih publikacija	321 naslov	38.442 primjerka

BIBLIOGRAFIJE

Nacionalna biblioteka Crne Gore „Đurde Crnojević“, kao nacionalni bibliografski centar, radi na izradi i publikovanju tekućih crnogorskih bibliografija.

„Crnogorska bibliografija : monografske publikacije : 1995.“

U protekloj godini nastavljen je i završen rad na rukopisu „Crnogorska bibliografija : monografske publikacije : 1995“. Kumulirani su zapisi za navedenu godinu, čiji je ukupan broj 1.468. Nakon kumuliranja zapisa pristupljeno je izradi više probnih ispisa, na kojima su izvršene brojne intervencije (sortiranje UDK brojeva i grupa, dotjerivanje ispisa bibliografije u odnosu na indikatore, kao i redigovanje i provjera drugih podataka na zapisima i ispisima, te ujednačavanje odrednica u registrima. Ovim rukopisom se nastavlja popunjavanje neobrađenog perioda od završetka projekta retrospektivne „Crnogorske bibliografije : 1494-1994. godina“ pa do početka kontinuiranog rada na tekućoj bibliografiji knjiga, odnosno 2002. godine. Zapisi i za ovaj rukopis kumulirani su iz lokalne baze i sa hosta COBIB.CG. Dio zapisa je preuzet putem COBISS.Net-a iz elektronskih baza nacionalnih centara država u okruženju. Takođe, korišćene su i sveske tekuće „Bibliografije Jugoslavije : monografske publikacije : 1995.“ u izdanju Jugoslovenskog bibliografskog instituta iz Beograda. Iz pomenute bibliografije preuzete su bibliografske jedinice crnogorskih autora čija djela su objavljena van Crne Gore, kao i zapisi čija se sadržina odnosi na Crnu Goru i njene građane.

„Crnogorska bibliografija : monografske publikacije : 1996.“

Takođe, u 2025. godini završen je i rad na rukopisu „Crnogorska bibliografija : monografske publikacije : 1996“. Ukupno je kumulirano 1.790 zapisa. Nakon kumuliranja zapisa pristupljeno je izradi više probnih ispisa, na kojima su izvršene brojne intervencije (sortiranje UDK brojeva i

grupa, dotjerivanje ispisa bibliografije u odnosu na indikatore, kao i redigovanje i provjera drugih podataka na zapisima i ispisima, te ujednačavanje odrednica u registrima. Ovim rukopisom je nastavljeno i završeno popunjavanje neobrađenog perioda od završetka projekta retrospektivne „Crnogorske bibliografije : 1494-1994. godina“ pa do početka kontinuiranog rada na tekućoj bibliografiji knjiga, odnosno 2002. godine. Zapisi i za ovaj rukopis kumulirani su iz lokalne baze i sa hosta COBIB.CG. Dio zapisa je preuzet putem COBISS.Net-a iz elektronskih baza nacionalnih centara država u okruženju. Takođe, korišćene su i sveske tekuće „Bibliografije Jugoslavije : monografske publikacije : 1996.“ u izdanju Jugoslovenskog bibliografskog instituta iz Beograda. Iz pomenute bibliografije preuzete su bibliografske jedinice crnogorskih autora čija djela su objavljena van Crne Gore, kao i zapisi čija se sadržina odnosi na Crnu Goru i njene građane.

„Crnogorska bibliografija : monografske publikacije : 2021.“

U prethodnoj godini rađeno je na redakciji zapisa na rukopisu „Crnogorska bibliografija : monografske publikacije : 2021.“ . Ukupno je kumulirano 1.938 zapisa (odrađena su obilježavanja internim oznakama, redakcija UDC indeksa i kataloške ispravke na zapisima u skladu sa programskom kontrolom pogreške, redakcija Registra naslova i Registra imena).

„Crnogorska bibliografija : monografske publikacije : 2023.“

Takođe, u 2025. godini je kompletiran rad na rukopisu „Crnogorska bibliografija : monografske publikacije : 2023.“ obima 1.769 bibliografska jedinica i uz podršku programa za automatsko kreiranje web prezentacije je urađeno elektronsko izdanje ovog rukopisa, koje je dostupno na sajtu www.nbcg-digitalnabibliografija.me.

„Crnogorska bibliografija : monografske publikacije : 2024.“

Tokom 2025. godine je rađeno na rukopisu „Crnogorska bibliografija : monografske publikacije : 2024.“ obima 1.585 bibliografskih jedinica. Nakon kumuliranja zapisa pristupljeno je izradi više probnih ispisa, na kojima su u toku brojne intervencije (sortiranje UDK brojeva i grupa, dotjerivanje ispisa bibliografije u odnosu na indikatore, kao i redigovanje i provjera drugih podataka na zapisima i ispisima, te ujednačavanje odrednica u registrima). Na kraju će, uz podršku programa za automatsko kreiranje web prezentacije biti urađeno elektronsko izdanje ovog rukopisa, koje je će biti dostupno na sajtu www.nbcg-digitalnabibliografija.me.

„Crnogorska bibliografija : prilozi u serijskim publikacijama i zbornicima : 2023.“

Započet je i rad na redakciji rukopisa tekuće „Crnogorske bibliografije : prilozi u serijskim publikacijama i zbornicima : 2023.“. Ova bibliografija sadrži ukupno 5.904 bibliografskih jedinica. U toku je rad na izradi više probnih ispisa, na kojima su u toku brojne intervencije (sortiranje UDK brojeva i grupa, dotjerivanje ispisa bibliografije u odnosu na indikatore, kao i redigovanje i provjera drugih podataka na zapisima i ispisima, te ujednačavanje odrednica u registrima). Na kraju će, uz podršku programa za automatsko kreiranje web prezentacije biti urađeno elektronsko izdanje ovog rukopisa, koje je će biti dostupno na sajtu www.nbcg-digitalnabibliografija.me.

„Crnogorska bibliografija : prilozi u serijskim publikacijama i zbornicima : 2024.“

U 2025. je nastavljen rad na rukopisu tekuće „Crnogorske bibliografije : prilozi u serijskim publikacijama i zbornicima : 2024.“. Prilozi iz časopisa i zbornika radova su popisivani bez selekcije, dok su za odabir članaka iz dnevnog lista „Pobjeda“ i revijalnih izdanja korišćeni „Kriterijumi za odabir priloga iz crnogorske periodike“, koji podrazumijevaju strožiju selekciju. Ova bibliografija sadrži ukupno 5.256 bibliografskih jedinica. U toku ove kalendarske godine predstoji rad na njenoj redakciji.

„Crnogorska bibliografija : prilozi u serijskim publikacijama i zbornicima : 2025.“

Sredinom 2025. godine započet je rad na rukopisu tekuće „Crnogorske bibliografije : prilozi u serijskim publikacijama i zbornicima : 2025.“. Ukupno je do sada izrađeno 3.508. bibliografskih jedinica i sa daljim radom na ovom rukopisu se nastavlja i u ovoj kalendarskoj godini.

U prošloj godini ukupno je kreirano 5.019 zapisa priloga i članaka i za iste je urađeno 754 normativnih zapisa u CONOR bazi.

Takođe, bibliografi su kontinuirano, nekad i van radnog vremena, da bi izašli u susret izdavačima, radili na indeksiranju članaka. Ukupan broj izrađenih UDK brojeva je 366.

Pregled ostvarenih rezultata:

Obrada članaka u elektronskom katalogu (katalogizacija, klasifikacija i predmetizacija)	5.019
Obrada članaka u elektronskom katalogu (katalogizacija, klasifikacija i predmetizacija) na stranim jezicima	424
Obrada članaka u elektronskom katalogu (katalogizacija i klasifikacija)	959
Preuzimanje zapisa članaka iz COBIB.CG	191
Preuzimanje zapisa monografskih publikacija putem COBISS.Net-a	49
Evidentiranje knjiga deziderata za zbirku „Montenegrina“	60
UDK klasifikacija članaka	366
Upoređivanje označenih zapisa iz tekućih bibliografija drugih zemalja sa bazom COBIBB.CG	1.240
Redakcija UDK (pp 675abc) indeksa za potrebe ispisa tekućih bibliografija	2.735
Redakcija kataloška, predmetna i stručna - UDK (pp 675abc) indeksa za potrebe ispisa tekućih bibliografija	1.659
Redakcija kataloška za potrebe ispisa tekućih bibliografija	2.373
Kreiranje normativnih zapisa u CONOR bazi	1.951
Povezivanje normativnih zapisa u CONOR bazi	8.446

ODJELJENJE ZA KORIŠĆENJE I ČUVANJE FONDOVA

Rukovodilac Dragana Marković

Kadrovska struktura Odjeljenja:

- rukovodilac;
- 3 bibliotekara sa VSS (1 sa stručnim zvanjem viši bibliotekar i 1 sa zvanjem bibliotekar savjetnik)
- 4 knjižničara nivo kvalifikacije (IV-1) stručne spreme
- 3 knjigovesca nivo kvalifikacije (IV-1) stručne spreme,
- 1 radnik na pomoćnim poslovima nivo kvalifikacije (III) stručne spreme.

Dva bibliotekara koja po Sistematizaciji pripadaju Odjeljenju za korišćenje i čuvanje fondova, raspoređeni su u Odjeljenje za stručnu obradu bibliotečke građe i posebne zbirke. Mjesto knjigovesca je upražnjeno.

U odjeljenju se obavljaju poslovi koji podrazumijevaju smještaj i korišćenje publikacija različitih fondova NBCG. Odjeljenju pripada i Knjigovezačka radionica i Fotokopirnica.

Najznačajniji realizovani djelovi programa: prijem korisnika; pružanje informacija korisnicima na osnovu autorskog, stručnog, predmetnog i elektronskog kataloga NBCG, lično i putem zahtjeva; obuka korisnika u pretraživanju informacija preko sekundarnih izvora; provjera monografskih publikacija dobijenih putem poklona, iz fonda multiplikata i dr., u lisnom i elektronskom katalogu i preusmjeravanje u Odjeljenje za stručnu obradu bibliotečke građe i posebne zbirke; kopiranje i skeniranje građe za korisnike; priprema građe za potrebe snimanja emisija TVCG; priprema građe za potrebe izložbi Nacionalne biblioteke; realizovanje međubibliotečke pozajmice; realizovanje međunarodne pozajmice; smještaj novih monografskih i serijskih publikacija u osnovni i fond „Montenegrina“; izdavanje, evidentiranje i predaja bibliotečkog materijala na povez, prepovez i popravku u knjigoveznicu; pomjeranje bibliotečkog fonda – knjige, novine i časopisi kako bi se dobilo više prostora u depou; ulaganje listića u topografski katalog; preusmjeravanje stare periodike iz osnovnog fonda u fond „Montenegrina“; izdavanje građe po nalogu iz fonda izdanja NBCG i fonda Fototipskih izdanja NBCG, za sajam, kupovinu, prodaju i poklon; tokom godine se nastavila revizija novina bivše SFRJ, a nastavilo se i preuzimanje zapisa iz drugih elektronskih baza i sistema COBISS.NET na osnovu listića iz autorskog kataloga; nastavljen je rad na retrokativnom unosu lokacijskih podataka (fonda) za retroaktivno obrađene knjige; nastavljen je rad na reorganizaciji i redakciji stručnog kataloga (UDK); vršeno je elektronsko zaduživanje korisnika u segmentu COBISS3/Pozajmica.

U knjigovezačkoj radionici su obavljani sljedeći poslovi: izrada pokretnih korica za osnovni i ostale fondove i zbirke; povezivanje dnevnih novina; popravka poveza knjiga; povezivanje konzervirano-restauriranih knjiga iz Zbirke stare i rijetke knjige; prepovez novina; izrada kutija i fascikli za potrebe zaposlenih. U Knjigoveznici trenutno nije moguće obavljati izradu kožnog poveza zbog nedostatka kvalifikovanog knjigovesca za ovu vrstu poslova. S tim u vezi, neophodno je organizovati stručnu obuku za navedeni segment rada, budući da postoji izražena potreba za prepovezivanjem, odnosno povezivanjem starih knjiga i starih periodičnih publikacija.

Tokom 2025. godine, kontinuirano su obavljani organizacioni i administrativni poslovi, prisustvovanje sjednicama Stručnog vijeća i Savjeta, organizovanje rada volontera, prisustvo predavanjima, promocijama knjiga, izložbama, internet seminarima, itd.

Zaposleni u Odjeljenju su prisustvovali kursevima za edukaciju.

Tokom godine, u više navrata ugostili smo učenike i studente iz vaspitno-obrazovnih ustanova Crne Gore.

Nerealizovani poslovi Odjeljenja su: nastavak revizije fonda časopisa; elektronska revizija fonda "Montenegrina" putem COBISS-a; sređivanje topografskog kataloga fonda "Montenegrina"; adekvatan smještaj IV i IVa signature; izmještanje neknjižne građu sa prostora bivše Jugoslavije, na tzv. galeriju depoa.

PREGLED OSTVARENIH REZULTATA RADA

POPUNJAVANJE FONDOVA - MONOGRAFSKE PUBLIKACIJE	
Osnovni fond	- 3798
Fond "Montenegrina"	- 1446
SERIJSKE PUBLIKACIJE	
Novine	- 162 nasl. (3624 br.)
Časopisi	- 256 nasl. (696 br.)
Preusmjerena građa iz osnovnog fonda u fond "Montenegrina"	
Serijske publikacije	- 1 nasl, (3 godišta)
Preusmjerena građa iz fonda "Montenegrina" u druge fondove	
Osnovni fond	- 148 nasl. monografskih publ. - 62 nasl., 165 br. (168 primj.) serijskih publ.
Njegoševa soba	- 4 nasl.
Fond izdanja NBCG	- 60 nasl. (1376 primj.) monografskih publ. - 4 nasl. (9 godišta) serijskih publ.
Multiplikati	- 107 nasl. (1376 primj.) monografskih publ.

	- 36 nasl. (73 godišta, 102 br.) crnogorskih novina
KORIŠĆENJE BIBLIOTEČKE GRAĐE	
Upisanih korisnika (godišnja članarina 11, godišnja besplatna 25, mjesečna 17, trodnevna 21)	- 74
Broj posjetilaca	- 1675
Broj zaduženih i razduženih knjiga - I sign. 4425 - II sign. 2489 - III sign. 1082 - IV sign. 13 - IVa sign. 15 - V sign. 3566 - Fond "Montenegrina" 313 - Štampane muzikalije 4	- 11907
Broj zaduženih i razduženih novina	- 610 naslova (4743 sv., 5865 godišta, 95.113 br.)
Broj zaduženih i razduženih časopisa	- 504 naslova (5819 br.)
Članske karte	- 74
Novi kartoni (elektronska evidencija)	- 112
Skeniranje	- 24988 skenova - 250 skeniranje u čitaonici
Fotokopiranje (za korisnike 21074, za zaposlene 200, za odjeljenja 400)	- 23074 kopija (A4) - 300 (A3)
Informacije za korisnike (opšte, bibliografske) - Usmene informacije 1070 - Opšte informacije 1225 - Kataloške informacije 650 - Informacije mejlom 256 - Informacije iz COBISS-a 2055	- 5256
Obuka korisnika u pretraživanju informacija preko sekundarnih izvora	- 185
Provjera monografskih publikacija u lisnom katalogu (dobijene putem poklona, provjera knjiga iz fonda multiplikata i dr.	- 1055

Pretraživanje bibl. Građe po zahtjevima korisnika i provjera po fondovima ponuđenih publikacija na poklon	- preko 2500
Elektronska pozajmica	- 3752
Predaja računa u skladu sa internom procedurom	- 104
KATALOŠKA OBRADA	
RETROAKTIVNI UNOS MONOGRAFSKIH PUBLIKACIJA	
Preuzeto zapisa	- 240
Kreiranje zapisa	- 648
Kreiranje zapisa u CONOR bazi	- 390
Unos inventarnog broja, datuma inventarisanje, štampanje i stavljanje naljepnica	- 4947
Popisivanje knjiga koje nijesu obuhvaćene retroaktivnom obradom	- 515
Izjave o korišćenju magistarskih i doktorskih radova u skladu sa akademskim pravilima navođenja izvora	- 13
KNJIGOVEZAČKA RADIONICA	
Povezivanje dnevnih novina za osnovni fond i „Montenegrinu“	- 333 sv.
Izrada pokretnih korica za osnovni fond i „Montenegrina“	- 1529
Popravka poveza knjiga	- 105
Prepovez novina	- 155 sv.
Izrada kutija za potrebe odjeljenja	- 20
Izrada koverti	- 60
Kataloški listići	- 400
Označavanje prepovezanih svesaka novina sa revizije	- 148
MEĐUBIBLIOTEČKA POZAJMICA	

Zahtjeva	- 58
Zaduženo po zahtjevu	- 545
Razduženo po zahtjevu	- 500
MEĐUNARODNA POZAJMICA	
Poslato	- 30
Primljeno (za korisnike NBCG)	- 43
FOND IZDANJA NBCG (izdato putem naloga)	
Naslova	- 94
Primjeraka	- 1651
FOND FOTOTIPSKIH NBCG (izdato putem naloga)	
Naslova	- 49
Primjeraka	- 208
IZLOŽBE	
Realizovane izložbe tokom 2025. godine	- tokom priprema izložbi pregledano je 160 knjiga I 25 nasl. Serijskih publikacija monografskih publikacija
REORGANIZACIJA SMJEŠTAJA I KONTROLA MONOGRAFSKIH PUBLIKACIJA – „MONTENEGRINE“ U OSNOVNOM FONDU	
Od sig. P 80 do P 271	- 191 nasl.
POMJERANJE FONDA ČASOPISA	
Od sign. I 209833-I 220218	- 10385
REORGANIZACIJA I REDAKCIJA STRUČNOG (UDK) KATALOGA	
Reorganizacija i redakcija stručnog kataloga (ukupno 250 kataloških kutija), u cilju njegovog ujednačavanja i trajne zaštite.	- 240 kutija (oko 264.000 listića, plastificirano 850 međaša)
REVIZIJA FONDA SERIJSKIH PUBLIKACIJA (novine bivše SFRJ)	
Presigniranje i smještaj	- 166 nasl. (2214 sv.)
Izrada novih kartona	- 30

PROVJERA GRAĐE U PRIJEMNIM I SIGNATURNIM INVENTARIMA	
Kontrolisano kroz prijemne i signaturne inventare – upisivanje napomena i izradu uputnih listića za knjige preusmjerene u druge fondove	- 820 nasl.
ULAGANJE KNJIGA I ČASOPISA KOJE SU BILE PRIVREMENO SKLONJENE IZ POLICA ZBOG PRODORA VODE U DEPOU	
Knjige	- 629
Časopisi	- 20 nasl., 225 br.
Izdvajanje primjeraka za konzervatorski tretman	- 39 knjiga, 11 br. časopisa

ODJELJENJE ZA STRUČNU OBRADU BIBLIOTEČKE GRAĐE I POSEBNE ZBIRKE

Rukovodilac Dragana Mirković

I Odjeljenje je u toku 2024. godine imalo sljedeću kadrovsku strukturu:

- rukovodilac
- 7 bibliotekara savjetnika
- 6 viših bibliotekara
- 3 bibliotekara
- 2 knjižničara

II Zbog povećanog obima posla angažovani su :

iz Odjeljenja nacionalnog fonda, legata, stare i rijetke knjige

- 2 bibliotekara savjetnika
- 1 viši bibliotekar

iz Odjeljenja za bibliotečko informacijski sistem i digitalizaciju

- 1 bibliotekar savjetnik

U Odjeljenju za stručnu obradu bibliotečke građe i posebne zbirke vrše se sljedeći poslovi: prijem monografskih publikacija, tehnička obrada i razvrstavanje knjiga po formatu, automatsko inventarisiranje i signiranje, preuzimanje, obrada i redakcija monografskih publikacija, preuzimanje, obrada i redakcija serijskih publikacija, obrada posebnih zbirki (kartografsko-geografska zbirka, muzička zbirka, likovno-grafička zbirka i zbirka neknjižne građe), dodjela ISBN i ISMN brojeva, izrada CIP zapisa po međunarodnim standardima za: monografske publikacije - ISBD(M), za serijske publikacije – ISBD(CR), za štampane muzikalije – ISBD(PN), za elektronske publikacije – ISBD(ER), za neknjižnu građu - ISBD(NBM), za kartografsku građu - ISBD(CM).

Stručne poslove u Odjeljenju obavljalo je ukupno 19 izvršilaca: rukovodilac Odjeljenja – bibliotekar savjetnik, 7 bibliotekara savjetnika, 6 viših bibliotekara, 3 bibliotekara i dva knjižničara. Među navedenih 19 stručno osposobljenih osoba, zbog povećanog obima posla tokom godine, angažovani su dva bibliotekara savjetnika, jedan viši bibliotekar i jedan bibliotekar iz

Odjeljenja nacionalnog fonda, legata, stare i rijetke knjige i Odjeljenja za bibliotečko-informacioni sistem i digitalizaciju. Upražnjena su dva radna mjesta: bibliotekari redaktori na poslovima organizacije, uređivanja i popunjavanja Kartografsko-geografske zbirke i Zbirke neknjižne građe.

Plan rada Odjeljenja za stručnu obradu bibliotečke građe i posebne zbirke za 2025. godinu je realizovan i prezentovan u ovom Izvještaju.

Prijem, obrada i redakcija bibliotečke građe

U periodu od 11.12. 2024. godine do 11.12.2025. godine, 4780 monografskih publikacija je dobijeno putem obaveznog primjerka, razmjenom, poklonom i kupovinom. Publikacije koje su preusmjerene iz Odjeljenja nacionalnog fonda, legata i stare i rijetke knjige, zatim publikacije iz pomoćnog fonda viškova i zatečeni fond starih neobrađenih publikacija sa prostora bivše SFRJ koji se nalazio u depou, a kojih je bilo ukupno 402, prvo su provjeravane u elektronskom i lisnom katalogu i shodno tome upućivane na katalošku obradu.

Signirano je 5119 monografskih publikacija koje su uložene u fond "Montenegrina" i u osnovni fond NBCG.

- Za Likovno-grafičku zbirku putem obaveznog primjerka, poklonom i razmjenom dobijeno je: 238 plakata (291 primjerak) i 111 kataloga (489 primjerak).
- Za Zbirku muzikalija, fonodokumenata i audiovizuelne građe putem obaveznog primjerka, poklonom i razmjenom dobijeno je: 27 CD-ROMova sa različitim sadržajem (67 primjeraka), 4 DVD-a (4 primjerka), 2 USB-a (10 primjeraka) i 6 naslova štampanih muzikalija (19 primjeraka).
- U Kartografsko-geografsku zbirku putem poklona i razmjenom dobijeno je: 2 atlasa, 176 (karte I), 23 (karte II), 55 (karte III) i 166 razglednica.

Početkom godine svi knjižničari, bibliotekari i bibliotekari redaktori počeli su s radom u novim web aplikacijama COBISS.Cat - program za katalogizaciju i COBISS.Lib – programska podrška za postupke nabavke monografskih i serijskih publikacija i elektronskih izvora, obradu podataka o fondu.

Dva knjižničara rade na poslovima prijema, evidentiranja, upoređivanja spiskova, tehničke obrade, kontrole ispravnosti primjeraka, razvrstavanju knjiga po formatu. Automatski signiraju i inventarišu monografske publikacije, ispisuju kontrolne kartone za topografski katalog i stavljaju naljepnice sa termalnog štampača. Po potrebi, rade arhiviranje dokumentacije koju dostavljaju autori-izdavači uz zahtjeve za izradu CIP-zapisa.

Bibliotekari preuzimaju elektronske zapise monografskih publikacija iz drugih elektronskih kataloga u sistemu COBISS.Net. Kreiraju bibliografske i normativne zapise za publikacije dobijene putem obaveznog primjerka, razmjenom, poklonom i kupovinom. Od početka godine svi bibliotekari su radili i na retroaktivnom unosu zapisa u elektronski katalog, za publikacije iz lisnog autorskog kataloga, kao i stare jugoslovenske publikacije koje se godinama nalaze u depou Biblioteke i za koje je prvo izvršena provjera da li ih imamo u fondu.

Kreiranje i redakciju bibliografskih i normativnih zapisa monografskih publikacija koje se usmjeravaju u fond "Montenegrina", obavlja bibliotekar – redaktor, privremeno raspoređen na to radno mjesto.

Kreiranje zapisa za serijske publikacije, dobijene svim vidovima nabavke, ažuriranje godišta i unos brojeva časopisa i novina radili su: bibliotekar - redaktor, viši bibliotekar i bibliotekar. Bibliotekar i bibliotekar - redaktor osim navedenih poslova radili su i na izradi CIP zapisa za serijske publikacije.

Nastavljen je rad na reviziji i reorganizaciji stare jugoslovenske periodike koja je započeta 2024. godine i koja će nastaviti da se radi i dalje, jer je u pitanju veliki fond koji nije moguće srediti za kratko vrijeme.

Obrada posebnih zbirki

Bibliotekar redaktor, zadužen za Zbirku muzikalija, kataloški kreira bibliografske zapise za gramofonske ploče u elektronski katalog u sistemu COBISS, kao i normativne zapise ličnih imena u bazi CONOR.CG. Postojeće signature unose se ručno u program, dok se inventarni brojevi automatski dodjeljuju i stavljaju naljepnice sa termalnog štampača. Rađeni su CIP zapisi za štampane muzikalije i dodijeljeni ISMN brojevi.

Bibliotekar redaktor, zadužen za Likovno - grafičku zbirku, u elektronski katalog u sistemu COBISS preuzima i kataloški kreira kataloge umjetničkih izložbi izdatih na teritoriji Crne Gore, kao i onih koji su izdati van granica Crne Gore, a odnose se na crnogorske umjetnike. Uporedo izrađuje normativne zapise ličnih imena u bazi CONOR.CG. Automatski signira i inventariše navedenu građu i stavlja naljepnice sa termalnog štampača.

Kada su u pitanju Zbirka neknjižne građe i Kartografsko-geografska zbirka, postoji kadrovski problem jer je bibliotekar-redaktor iz Zbirke neknjižne građe privremeno raspoređen kao bibliotekar-redaktor bibliografskih i normativnih zapisa u elektronski katalog monografskih publikacija, dok je radno mjesto bibliotekar-redaktor Kartografsko-geografske zbirke upražnjeno. Građa iz Zbirke neknjižne građe nije objedinjena i nadamo se da će se u toku 2026. godine stvoriti uslovi za rad.

Tokom 2025. sva građa Kartografsko-geografske zbirke je elektronski obrađena i dostupna za korišćenje. Početkom godine dva bibliotekara redaktora su angažovana prekovremeno kako bi se eliminisali zaostaci nastali usljed nedostatka izvršioca na ovim poslovima.

Cilj je da se mnogobrojna i značajna građa navedenih zbirki Nacionalne biblioteke (atlasi, karte, štampane muzikalije, ploče, zvučne kasete, CD-ovi, DVD, VHS kasete, pozorišni, filmski, muzički plakati, veliki broj kataloga i razglednica sa umjetničkim sadržajem) prezentira javnosti, učini dostupnom za korišćenje i istraživanje i na taj način doprinese i kulturnom razvoju zajednice.

ISBN Agencija i izrada CIP zapisa za monografske publikacije

Na poslovima izrade CIP zapisa (bibliografski i normativni zapisi), dodjeli ISBN brojeva i izradi i slanju bar kodova, radila su dva bibliotekara-redaktora uključujući i rukovodioca Odjeljenja za stručnu obradu bibliotečke građe i posebne zbirke. Broj izrađenih i poslatih CIP-zapisa za monografske publikacije iznosi 1655, što je ujedno i najveći broj u poslednjih par godina.

Bibliotekar-redaktor zadužen za vođenje nacionalne ISBN agencije registrovao je 98 novih izdavača tako da ukupan broj registrovanih izdavača na teritoriji Crne Gore iznosi 1789. Sačinjen je i poslat izvještaj o crnogorskim izdavačima za PIID (Adresar izdavača uključenih u sistem ISBN) za 2025. godinu Međunarodnoj ISBN agenciji sa sjedištem u Londonu. Sa službom računovodstva je obavljana svakodnevna komunikacija vezana za naplatu usluga i ažuriranje evidencija o izmirenim obavezama.

Već petu godinu u elektronskom obliku na sajtu NBCG se objavljuje serijska publikacija *CIP informator – monografske publikacije*, koja obuhvata cjelokupnu produkciju CIP zapisa po mjesecima.

Ostali poslovi

Tokom godine kontinuirano su obavljani i drugi administrativni i organizacioni poslovi: izrada i slanje statističkih podataka (monografske publikacije) za MONSTAT; organizacioni poslovi; učešće u komisijama: Komisiji za dodjelu licenci, Komisiji za katalogizaciju, Komisiji za izmjenu Pravilnika o normama, Komisiji za izradu i sprovođenje postupaka donošenja Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta u JU NBCG "Đurđe Crnojević"; Komisiji za popis imovine, prisustvo sjednicama i aktivno učestvovanje u radu Stručnog vijeća; rad na administrativnim poslovima; prisustvo promocijama knjiga, izložbama, internet seminarima koji su organizovani za nacionalni centar COBISS koji je u mreži COBISS.Neta; prisustvo Regionalnoj ISBN konferenciji u Zagrebu, Međunarodnoj konferenciji za bibliotekare, arhiviste i muzeologe; izrada i slanje Izvještaja i Programa rada Odjeljenja za stručnu obradu bibliotečke građe i posebne zbirke i dr.

Određeni broj autora-izdavača se u toku 2025. godine putem usmenog ili pisanog zahtjeva obraćao rukovodiocu Odjeljenja za stručnu obradu bibliotečke građe i posebne zbirke sa molbom da se izvrši korekcija koda za jezik u bibliografskim zapisima NBCG i u CONOR normativnoj bazi podataka imena autora. Korekcija je izvršena u onim bibliografskim zapisima gdje je autor ujedno i izdavač publikacije, a nije izvršena kod bibliografskih zapisa gdje je korekciju zahtijevao autor, a izdavač je pravno lice. Pružali smo informaciju da je korekciju promjene koda za jezik u tom slučaju jedino moguće izvršiti na pisani zahtjev izdavača.

PREGLED OSTVARENIH REZULTATA

Publikacije dobijene putem obaveznog primjerka, razmjenom, poklonom i kupovinom

Način nabavke	"Montenegrina"	Osnovni fond
Obavezni primjerak	1408	1416
Razmjena	29	1269
Poklon	38	504

Kupovina	1	115
----------	---	-----

Publikacije preusmjerene iz Odjeljenja nacionalnog fonda, legata i stare i rijetke knjige

“Montenegrina”	- 58
Osnovni fond	- 251

Publikacije pronađene u toku sređivanja viškova za “Montenegrinu” i osnovni fond

“Montenegrina”	- 35
Osnovni fond	- 58

***Obrada bibliotečke građe u elektronskom katalogu
MONOGRAFSKE PUBLIKACIJE***

Vrsta poslova	Broj zapisa u elektr. katalogu
Kreiranje novog zapisa (na našem jeziku) - kataloška, predmetna i UDK obrada - kataloška i UDK obrada	2987
Kreiranje novog zapisa (na stranim jezicima) - kataloška, predmetna i UDK obrada - kataloška i UDK obrada	
Dopuna preuzetih zapisa iz drugih baza	3498
Redakcija zapisa sa kataloškom, predmetnom i UDK obradom	1937
Unošenje signature	5119

Obrada bibliotečke građe u elektronskom katalogu

SERIJSKE PUBLIKACIJE

<i>Serijske publikacije</i>	Naslovi	Godišta	Brojevi	Sveske
Novi naslovi	156			
Preuzeti naslovi	407			
Dopunjeni zapisi	713			
Unos polja 996/997	610	5865	95.113	
Revizija i reorganizacija novina, signiranje i smještaj	158			2170

Obrada bibliotečke građe u elektronskom katalogu

POSEBNE ZBIRKE

Likovno-grafička zbirka

Vrsta poslova	Likovni katalogi
Kreiranje novog zapisa: - kataloška, predmetna i UDK obrada - kataloška i UDK obrada	- 201

Zbirka muzikaloja, fonodokumenata i audio-vizuelne građe

Vrsta poslova	Gramofonske ploče
Kreiranje novog zapisa: - kataloška, predmetna i UDK obrada - kataloška i UDK obrada	- 425

Kartografsko-geografska zbirka

Vrsta poslova	Stare razglednice do 1945. godine	Karte I	Karte II	Atlasi
Kreiranje novog zapisa: - kataloška, predmetna i UDK obrada - kataloška i UDK obrada	63	143	78	9

CIP zapisi

Vrsta publikacija	Monografske publikacije	Serijske publikacije	Muzički CD	On line publikacije	Štampane muzikalije	Geogr. karte
Izrada CIP zapisa	1531	17	5	118	2	1

Normativni zapisi CONOR.CG

CONOR – novi zapisi	- 3318
CONOR – redigovani zapisi	- 1567
CONOR – povezivanje	- 6318

ISBN, ISMN, bar kod

Uključivanje izdavača u ISBN bazu	98
Dodjela ISBN –a	1655
Dodjela ISMN-a	2
Izrada bar coda	1478

SEKTOR ZA PRAVNE, FINANSIJSKE I OPŠTE POSLOVE

ODJELJENJE ZA PRAVNE I OPŠTE POSLOVE

Rukovodilac Milena Vučeraković

U Odjeljenju za pravne i opšte poslove u izvještajnom periodu obavljali su se sljedeći poslovi:

- *pravno - kadrovski poslovi;*
- *administrativni poslovi;*
- *poslovi obezbjeđenja objekata.*

Normirana kadrovska struktura Odjeljenja:

Broj izvršilaca: 13 po Pravilniku o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji, br. 02-2338 od 22.08.2019. godine, uz napomenu da je faktičko stanje uposlenih (raspoređenih) izvršilaca: 12.

Faktička kadrovska struktura i nazivi radnih mjesta:

- rukovodilac Odjeljenja (VSS –VIII1)
- administrativni tehničar (SSS - IV1)
- portir - radnik na obezbeđenju (SSS - IV1) – 2 izvršioca
- vozač (SSS – III1)
- čuvar – 6 izvršilaca (2 SSS - IV1, 4 SSS – III1)

Na dan 31.12.2025. godine, nije popunjeno radno mjesto:

- poslovni sekretar i odnosi sa javnošću (1 izvršilac);

Napomena: U Odjeljenju su bila angažovana tri izvršioca po osnovu ugovora o djelu, radi zamjene privremeno odsutnih zaposlenih (čuvara).

Pravno - kadrovski poslovi

Normativne aktivnosti

Ovi poslovi su se obavljali u skladu sa pozitivnim zakonskim propisima iz oblasti radno-pravnih odnosa, kako u skladu sa *Zakonom o radu*, tako i shodno drugim zakonskim i podzakonskim aktima, kao i aktima Biblioteke, a koje u svakodnevom radu treba konsultovati i primjenjivati po potrebi.

Poslovi koji su pojedinačnim rješenjima i odlukama određeni za izvršavanje rukovodiocu Odjeljenja i koji se permanentno i u strogo određenim procedurama i rokovima obavljaju, tiču se *Zakona o upravljanju, unutrašnjoj kontroli i unutrašnjoj reviziji u javnom sektoru* (Sl. list CG, br. 89/25), *Zakona o sprječavanju korupcije* (Sl. list CG, br. 53/14), *Zakona o slobodnom pristupu*

informacijama (Sl. list CG, br.44/12 i 30/17), *Zakona o stručnom osposobljavanju lica sa stečenim visokim obrazovanjem* (Sl. list CG, 38/12, 86/22, 88/24), *Zakona o volonterskom radu* (Sl. list CG, br. 26/10, 31/10, 14/12, 48/15, 84/24) i dr. zakonskih akata.

U Odjeljenju se izrađuju sva rješenja, odluke, uputstva, ugovori, potvrde, itd, kako za zaposlene tako i za treća lica.

U vezi s tim, po raznim osnovama, donijeto je 502 rješenja, 71 odluka, 24 potvrde, 82 ugovora i aneksa ugovora i 2 raskida radnog odnosa po osnovu sticanja uslova za starosnu penziju.

U toku ljetnjeg perioda, u ovom Odjeljenju su bila zaposlena tri lica po osnovu ugovora o djelu, radi zamjene zaposlenih na radnom mjestu čuvar, koji su koristili zakonsko pravo na godišnji odmor, odnosno bolovanje.

Knjiga procedura se upotpunjava shodno kadrovskim mogućnostima i faktičkim uslovima.

Kadrovske aktivnosti

Kadrovski podaci na nivou Biblioteke: Na kraju izvještajnog perioda, ukupan broj zaposlenih je 80, kao i još 1 lice angažovano po ugovoru o dopunskom radu.

U međuvremenu, tokom godine za dvoje zaposlenih je prestao radni odnos po sili zakona, zbog sticanja uslova za odlazak u starosnu penziju.

Služba je pratila izmjene zakona, posebno onih koje je bila u obavezi primjenjivati neposredno ili primjenom odgovarajućih podzakonskih akata.

Takođe, služba je sačinila veliki broj rješenja po raznim osnovama (prekovremeni rad, noćni rad, komisije, radne grupe, jubilarne nagrade, pomoć zaposlenima, nadoknade, godišnji odmori), kao i potvrda za zaposlene, vezano za radno pravni status i slične podatke.

U skladu sa *Pravilnikom o sadržini jedinstvene prijave za registraciju poreskih obveznika, obveznika doprinosa i osiguranika u centralni registar* (Sl.list CG, br.10/10, 32/10, 30/17, 50/17, 103/21, 03/22, 08/22, 70/24, 162/25), obrađeno je i dostavljeno Poreskoj upravi Crne Gore 3 predmeta za zaposlene (prijave, objave, prijave na zdravstveno osiguranje članova porodice osiguranika, promjene podataka i sl.).

Poslovi vezani za upravljanje Bibliotekom

Održane su 3 sjednice Stručnog vijeća na kojima su razmatrana najvažnija pitanja iz poslovanja Biblioteke, o čemu je služba sačinila zapisnike.

Osim toga, svakog mjeseca održava se sastanak rukovodilaca odjeljenja povodom izvještaja o prisutnosti zaposlenih za potrebe obračuna zarada, kao i svakodnevna komunikacija sa Upravom biblioteke na rješavanju tekućih problema i zadataka.

Održane su 3 sjednice Savjeta, kao i više sjednica Komisije za izradu i sprovođenje postupka donošenja Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta u JU NBCG „Đurđe Crnojević“.

Ostale aktivnosti

Kao što je već navedeno, u toku cijele godine u Biblioteci bilo je angažovano jedno lice po osnovu Ugovora o dopunskom radu.

U skladu sa *Zakonom o stručnom osposobljavanju lica sa stečenim visokim obrazovanjem* (Sl. list CG, br. 38/12, 86/22, 88/24), Ministarstvu kulture i medija su dostavljene prijave o potrebnom broju korisnika za 2026. godinu. U vezi sa tim, Biblioteci su dodjeljena tri pripravnika za stručno osposobljavanje.

Administrativni poslovi

Ove poslove u Odjeljenju, prema važećem Pravilniku, predviđeno je da obavljaju dva izvršioca: *Poslovni sekretar i odnosi s javnošću* i *administrativni tehničar*.

Arhivarski poslovi podrazumijevaju poslovanje shodno *Zakonu o kancelarijskom poslovanju*, kao i niz dodatih aktivnosti. U ovom periodu je:

- u djelovodnom protokolu zavedeno ukupno 3.939 akata;
- predato Pošti Cetinje 503 pošiljki;
- službi za finansijsko – računovodstvene poslove predato 776 akata;
- preko interne knjige pošte, zaposlenima predato 24 akta.

Poslovi Vozača, koji se po svojoj prirodi ne mogu svrstati u administrativne, ali su svakako neraskidiv dio procesa rada gore navedenog, obavlja zaposleni sa odgovarajućom kvalifikacijom, i najčešće je njegov rad sveden na distribuciju pošiljki, prakupljanje bibliotečkog materijala od štampara i izdavača sa teritorije Crne Gore i sl.

Poslovi obezbjeđenja objekata

Ovaj segment poslovanja po Pravilniku o sistematizaciji vrši 9 izvršilaca (6 lica na poslovima čuvara zgrada, 2 na poslovima portir - radnik na obezbjeđenju i 1 lice na radnom mjestu - odgovorno lice za poslove zaštite).

Shodno *Zakonu o zaštiti imovine i lica* (Sl. list CG, br. 43/18 i 89/25), zgrade Italijanskog i Francuskog poslanstva spadaju u kategoriju obavezno šticećenih objekata jer se u njima nalaze fondovi od izuzetnog značaja za nauku, kulturu i umjetnost. U tom smislu preduzeto je niz aktivnosti u cilju adekvatnijeg organizovanja službe zaštite objekata.

Shodno *Zakonu o zaštiti i spašavanju*, kojim je detaljno definisana tehnička zaštita, postojeći protivpožarni sistem kao i protivpožarni aparati su redovno servisirani, zamijenjeno 9 starih i kupljeno 9 novih. Ipak, naglašava se, da s obzirom na kvadraturu poslovnog prostora

Biblioteke, broj protivpožarnih aparata treba povećati. Osim toga, kupljena su i tri ormarića za pružanje prve pomoći.

Instalirani spoljni video nadzor na zgradi biv. Italijanskog poslanstva ne omogućava u potpunosti praćenje čitavog prostora, tako da je neophodna stalna pozornost radnika na obezbjeđenju.

Rezime i moguće mjere za poboljšanje rezultata rada

U Odjeljenju su maksimalno iskorišćeni kadrovski kapaciteti i prisustvo većine izvršilaca ovog odjeljenja je bilo redovno.

Najveći problem predstavljaju odsustva čuvara (godišnji odmori i odsustva iz zdravstvenih razloga), jer to iziskuje angažovanje trećih lica i njihovo plaćanje po ugovorima, što opterećuje limitirana sredstva Biblioteke.

Takođe se naglašava angažovanje u svim segmentima organizacione i kadrovske strukture Odjeljenja kada su u pitanju sve aktivnosti koje se preduzimaju, kako od strane same Biblioteke, tako i kada su u pitanju treća lica (konsultantske usluge, saradnja sa srodnim ustanovama, itd).

Značajno je upotpunjena Knjiga procedura, a poznato je da što više uređenosti u svim segmentima rada u Biblioteci doprinosi efikasnosti, suzbijanju konflikata i smanjenju rizika.

I na kraju, treba naglasiti da sredstva koja se Budžetom opredjeljuju nijesu dovoljna za veliki broj aktivnosti, mjera i ulaganja koja bi trebalo realizovati preko službi ovog Odjeljenja, a koje su zakonima propisane, kao npr. (ne)prilagođenost objekata licima sa invaliditetom.

ODJELJENJE ZA FINANSIJSKO-RAČUNOVODSTVENE POSLOVE

Rukovodilac Maja Muhadinović

Zakonom o Budžetu Crne Gore za 2025. godinu („Sl. list Crne Gore, br. 11/2025 od 10.02.2025.), JU NBCG „Đurđe Crnojević“ su opredijeljena sredstva u iznosu od 1.537.697,30€.

Potrošnja u 2025. godini je iznosila 1,480,045.41€.

Sopstveni prihodi na kraju 2025. godine iznosili su 38,295.59€. Prihodi su ostvareni na osnovu cjenovnika usluga NBCG „Đurđe Crnojević“ br. 02-3818 od 10.11.2023. godine i odnose se na članarine, fotokopiranje i skeniranje građe, složena tematska istraživanja i davanje informacija korisnicima, usluge izdavačima, dodjeljivanje CIP-a, ISBN participacije, stručna, programska i servisna pomoć, prodaja publikacija Biblioteke i drugo.

Neizmirene obaveze na kraju 2025. godine iznose 29,545.97 € i odnose se na rashod za administrativni materijal, održavanje građevinskih objekata, održavanje opreme, održavanje softvera, komunalne naknade i izdatke za opremu.

Finansijsko-računovodstveni poslovi su se u 2025. godini odvijali po predviđenom planu.

U izvještajnom periodu u Odjeljenju za finansijsko-računovodstvene poslove obavljani su poslovi:

- Ministarstvu kulture i medija u januaru i februaru mjesecu dostavljeni su godišnji izvještaji za 2024. godinu:
  1. Izvještaj o izvršenju budžeta po izvorima finansiranja;
  2. Izjava o načinu utroška sredstava nakon isteka fiskalne godine;
  3. Izjava o načinu utroška sredstava tekuće budžetske rezerve;
  4. Izvještaj o neizmirenim obavezama;
  5. Izvještaj o prihodima ostvarenim na računima kod poslovnih banaka;
  6. Potvrdu stanja na žiro računu kod banke na 31.12.2024. i obrazac 6
  7. Potvrdu stanja na deviznom računu kod banke na 31.12.2024. i obrazac 6
- Izrađen je Izvještaj o radu za Odjeljenje za finansijsko-računovodstvene poslove za 2024. godinu;
- Izrađen je Program rada za Odjeljenje za finansijsko-računovodstvene poslove za 2025. godinu;
  - Izrađen je Finansijski plan za 2025. godinu;
  - Ministarstvu kulture i medija je kvartalno dostavljan portfolio dugova i Akcioni plan za implementaciju preporuka Državne revizorske institucije;
  - Ministarstvu kulture i medija je svakog mjeseca dostavljan izvještaj o ostvarenim sopstvenim prihodima;
  - Upravi lokalnih javnih prihoda je svakog mjeseca dostavljana prijava prireza poreza na dohodak fizičkih lica OPP-ND;
  - Upravi za statistiku Crne Gore su mjesečno dostavljani statistički izvještaji o zaradama zaposlenih RAD 1;
  - Upravi za Statistiku Crne Gore su kvartalno dostavljani Upitnik o investicijama u osnovna sredstva, kao i Upitnik o investicijama u osnovna sredstva za 2024. godinu
  - Ministarstvu kulture i medija je dostavljen narativni izvještaj o sprovedenim aktivnostima;
  - Ministarstvu kulture i medija je dostavljen godišnji izvještaj o realizaciji programskog budžeta (ciljevi i budžeti);
  - Ministarstvu kulture i medija je dostavljen godišnji izvještaj o realizaciji programskog budžeta (finansijski podaci);
  - Ministarstvu kulture i medija je dostavljen godišnji izvještaj o realizaciji programskog budžeta (nefinansijski podaci);
  - Ministarstvu kulture i medija su dostavljeni mjesečni zahtjevi za otpuštanje sredstava;
  - Ministarstvu kulture i medija su dostavljeni zahtjevi za izmjenu dinamike otpuštanja sredstava, u skladu sa članom 40 Zakona o budžetu i fiskalnoj odgovornosti („Sl. list Crne Gore, br. 20/14, 56/14, 70/17, 55/18, 66/19, 70/21, 27/23 i 125/23);
  - Popisna komisija je obavila popis osnovnih sredstava, nakon čega je usaglašeno stvarno stanje sa knjigovodstvenim;
  - Upravi za imovinu – Sektoru za vođenje registra nepokretnosti, evidenciju pokretnih stvari i poslove za pripremu podataka za uknjižbu državne imovine, dostavili smo podatke o pokretnim i nepokretnim stvarima sa presjekom na dan 31.12.2024. godine, kao i popisno stanje za 2024. godinu. Na osnovu navedenog Biblioteka je postupila u skladu sa članom 50 Zakona o državnoj imovini („Sl. list Crne Gore, br. 40/2011) i dostavila obrasce PS i NS i liste osnovnih sredstava.
  - Ministarstvu kulture i medija su dostavljani zahtjevi za preusmjeravanje sredstava, u skladu sa članom 45 Zakona o budžetu i fiskalnoj odgovornosti;

- Ministarstvo kulture i medija je svakog mjeseca obavještavano o uvođenju prekovremenog rada shodno *Zakonu o radu* (Sl. list Crne Gore, br. 74/19, 8/21, 59/21, 68/21, 145/21, 77/24 i 86/24);
- Ministarstvu kulture i medija je dostavljen plan prihoda i rashoda za 2025. godinu;
- Ministarstvu kulture i medija je kvartalno dostavljan izvještaj o novčanim tokovima i izvještaj o neizmirenim obavezama;
- Ministarstvu kulture i medija su dostavljeni obrasci za pripremu programskog budžeta;
- Ministarstvu kulture i medija je prosljeđen zahtjev za dodjelu budžetskih sredstava za 2026. godinu;
- Ministarstvu kulture su dostavljani zahtjevi za izdavanje potvrde o obezbijeđenim finansijskim sredstvima za isplatu ostalih naknada i ugovora o djelu;
- Dostavljanje službene dokumentacije Ministarstvu kulture i medija;
- Dostavljanje IOS-a dobavljačima i kupcima;
- Obrada i unos podataka za potrebe obračuna zarada zaposlenima u Centralizovani obračun zarada;
- Saradnja sa bankama po pitanju dostavljanja mjesečnih spiskova sa obustavama, ovjeravanje administrativnih zabrana i drugo;
- Praćenje propisa iz oblasti računovodstva i finansija;
- Obračun i eksportovanje poreskih obaveza po osnovu zarada i drugih ličnih primanja nadležnom organu;
- M4 obrasci za 2024. godinu su predati Fondu PIO – Područna jedinica Cetinje;
- Vođenje dnevnika blagajne, naloga o uplati i isplati gotovine, obračun rashoda za službena putovanja;
- Priprema i upućivanje obračunskih lista iz zarada zaposlenih;
- Izrada faktura za usluge Nacionalne biblioteke, na osnovu zahtjeva od strane podnosioca;
- Redovno izmirivanje obaveza prema zaposlenima (zarade, naknade, jubilarne nagrade, otpremnine, honorari i sl.) .
- Izdato je 1.288 faktura za usluge (članarina, kopiranja, skeniranja, CIP-a, ISBN-a godišnje participacije po broju naslova, sticanje licence za uzajamnu katalogizaciju, kurs COBISS 3, prodaja publikacija);
- Primljeno je 412 računa;
- Iskontirano i proknjiženo 1.001 naloga.

Kadrovsku strukturu, u skladu sa Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta, Odjeljenja čine: rukovodilac odjeljenja za finansijsko-računovodstvene poslove, računovođa, knjigovođa, službenik za javne nabavke, dva zaposlena rasporedjena na radnom mjestu-ložač, pet radnica na održavanju higijene, kafe kuvarica i domar.

Poslovi održavanja objekata

Poslove održavanja objekta izvršavale su pet zaposlenih na održavanju higijene, dva ložača i lice na radnom mjestu domar.

U 2025. godini se isporučivalo lož ulje za zgradu bivšeg italijanskog i zgradu bivšeg francuskog poslanstva od strane dobavljača Humci doo, po osnovu sprovedenog otvorenog postupka javnih nabavki. Takođe, u prethodnoj godini odrađen je servis radova na termotehničkim instalacijama (servis gorionika, pregled, čišćenje, podešavanje rada gorionika, podešavanje

sagorijevanja elektronskim analizatorom gasova; mehaničko čišćenje ventilskog kotla i pregled ispravnosti elektro djelova gorionika). Izvršena je sanacija stepeništa i krećenje prostorija. Obavljena je nabavka i ugradnja klima uređaja od strane ponuđača Energy team, po osnovu jednostavne nabavke. Zatim, rađena je defektaža, dubinsko čišćenje i dezinfekcija klima uređaja. Nabavka i ugradnja keramike u kupatilu. Obavljale su se manje opravke u poslovnim prostorijama kao što su zamjena sijalica, opravka bravarije, zamjena stakala, održavanje liftova i sl.

U 2025.godini održavale su se zelene površine bivšeg italijanskog i bivšeg Francuskog poslanstva, koje su obuhvatale sljedeće aktivnosti: košenje travnjaka, uklanjanje trave, korovskih biljaka, sasušenih, polomljenih grana. Takođe, odrađivalo se redovno čišćenje dvorišta i parkovog dijela Biblioteke. Redovno su čišćeni oluci i šahte Biblioteke i vršen je odvoz granja kamionom na lokalnoj deponiji.

Zaposlene na održavanju higijene obavljaju poslove održavanja čistoće u radnim prostorijama (kancelarije, sale, depoi, hodnici, stepeništa), kao i redovno čišćenje trotoara i cementiranih staza i oko objekata.

Javne nabavke

U toku 2025.godine sprovedena su dva otvorena postupka javne nabavke i to:

- Nabavka i isporuka lož ulja, gdje je, kao najpovoljnija, izabrana ponuda ponuđača HUMCI DOO sa ugovorenom vrijednošću nabavke 56.198,35 eura bez uračunatog PDV;
- Nabavka i isporuka računarske opreme, gdje je, kao najpovoljnija, izabrana ponuda G TECH DOO sa sjedištem u Podgorici, sa ugovorenom vrijednošću nabavke od 17.875,00 eura bez uračunatog PDV.

Sprovedena je jednostavna nabavka za iznajmljivanje sistemskih i komunikacionih kapaciteta za potrebe VBCG centra, gdje je, realizovana saradnja sa ponuđačem Institut informacijskih znanosti sa ugovorenom vrijednošću nabavke od 10.000,00 eura bez uračunatog PDV.

Takođe, u prethodnoj kalendarskoj godini je sprovedena jednostavna nabavka radne odjeće za zaštitare, gdje je, kao napovoljnija ponuda izabran ponuđač Tekom promet doo, sa ugovorenom vrijednošću nabavke u iznosu od 5.250,00 eura bez uračunatog PDV.

Nabavka inkunabula, gdje je, realizovana saradnja sa ponuđačem Fortuna DOO za trgovinu i usluge – Zagreb, sa ugovorenom vrijednošću nabavke u iznosu od 8.199,65 eura bez uračunatog PDV.

Nabavka i ugradnja klima uređaja je realizovana sa ponuđačem Energy team sa ugovorenom vrijednošću nabavke u iznosu od 4.957,75 eura bez uračunatog PDV.

U prethodnoj godini je, kao napovoljnija ponuda, za usluge štampanja „Bibliografskog vjesnika“ izabran ponuđač Golbu doo Podgorica, sa ugovorenom vrijednošću nabavke u iznosu od 690,00 eura bez uračunatog PDV.

U toku 2025. godine putem fakture i ugovora sprovedeno je 261 nabavka ukupne vrijednosti od 125.454,91 eura.

FINANSIJSKI IZVJEŠTAJ ZA 2025. GODINU

Obrazac 4

IZVJEŠTAJ O NOVČANIM TOKOVIMA IV

NBCG „Đurđe Crnojević“ Cetinje

PIB: 02010470

Godina
Period

2025

01.01. do 31.12.

(u €)

Redni broj	NOVČANI TOK-EKONOMSKA KLASIFIKACIJA	Izvršenje u prethodnoj godini	Plan	Izvršenje		Ukupno (4+5)
			Tekuća godina (iz budžeta)	Tekuća godina (iz budžeta)	Tekuća godina (sopstveni prihodi)	
1	2	3		4	5	6
1	PRIMICI					
1.1	Opšti prihodi	1,612,029.30	1,504,441.00	1,433,675.79	0	1,433,675.79
1.2	Namjenski prihodi	0.00	0.00	0	0	0
1.3	Sopstveni prihodi	38,428.20	0.00	0	38,295.59	38,295.59
1.4	Pimici od prodaje imovine	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
1.5	Primici od otplate kredita	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
1.6	Donacije	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
1.7	Transferi	36,045.68	0.00	0.00	5,300.00	5,300.00
1.7.1	Transferi od Fonda za zdravstveno osiguranje	14,045.68	0.00	0.00	0.00	0.00
1.7.2	Ostali transferi	22,000.00	0.00	0.00	5,300.00	5,300.00
1.8	Pozajmice i krediti	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
1	Ukupno primici (1.1+1.2+1.3+1.4+1.5+1.6+1.7+1.8)	1,686,503.18	1,504,441.00	1,433,675.79	43,595.59	1,477,271.38
2	IZDACI					
2.1	Tekući izdaci	1,508,012.73	1,400,590.81	1,372,992.48	25,409.86	1,398,402.34
2.1.1	Bruto zarade i doprinosi na teret poslodavca	1,116,894.46	1,101,339.51	1,089,390.56	0.00	1,089,390.56
2.1.2	Ostala lična primanja	21,914.56	9,781.53	8,430.18	8,518.89	16,949.07
2.1.3	Rashodi za materijal	120,836.15	117,081.26	116,274.65	22.00	116,296.65
2.1.4	Rashodi za usluge	38,589.12	41,894.14	36,086.60	5,436.07	41,522.67
2.1.5	Tekuće održavanje	61,569.63	31,617.62	28,122.73	837.24	28,959.97
2.1.6	Kamate	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00

2.1.7	Renta	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
2.1.8	Subvencije	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
2.1.9	Ostali izdaci	148,208.81	98,876.75	94,687.76	10,595.66	105,283.42
2.2.	Transferi za socijalnu zaštitu	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
2.2.1	Sredstva za tehnološke viškove	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
2.3	Transferi institucijama, pojedincima, nevladinom i javnom sektoru	32,068.33	10,000.00	8,460.00	20,880.00	29,340.00
2.4	Kapitalni izdaci	223,669.83	93,849.19	52,223.31	79.76	52,303.07
2.5	Pozajmice i krediti	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
2.6	Otplata dugova	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
2.7	Rezerve	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
II	Ukupno izdaci (2.1+2.2+2.3+2.4+2.5+2.6+2.7)	1,763,750.89	1,504,440.00	1,433,675.79	46,369.62	1,480,045.41
III	Povećanje/smanjenje gotovine (I - II)	-77,247.71	0.00	0.00	-2,774.03	-2,774.03
IV	Gotovina na početku perioda	101,015.56	0.00	0.00	23,767.85	23,767.85
V	Gotovina na kraju perioda (III + IV)	23,767.85	0.00	0.00	20,993.82	20,993.82

U Cetinju, 06.02.2026. godine

Lice odgovorno za
sastavljanje izvještaja

Ovlašćeno lice

_____

PRILOG I – PREGLED ZATEČENOG STANJA U BIBLIOTEKAMA ZA 2025.

Pregled stanja u bibliotekama za 2025. (na osnovu podataka iz matičnih kartona za 2024. godinu)

Opština	Prostor	Zaposleni	Nabavka	Internet	COBISS
Andrijevića	80m ² /neuslovan	3	343	Da	Ne
Bar	450 m ² /namjenski	10	1903	Da	članica
Berane	215m ² /neuslovan	5	466	Da	članica
Bijelo Polje	360 m ² /neuslovan	11	800	Da	članica
Budva	577.11m ² /namjenski	13	3813	Da	članica
Danilovgrad	220 m ² /neuslovan	2	250	Da	članica
Žabljak	90 m ² /neuslovan	2	165	Da	članica
Kolašin	93.47 m ² /neuslovan	3	340	Da	članica
Kotor	170 m ² /neuslovan	8	1314	Da	članica
Mojkovac	100 m ² /neuslovan	2	108 naslova, 198 primjeraka	Da	članica
Nikšić	314 m ² /neuslovan	12	935	Da	članica
Plav	182m ² /neuslovan	4	355 naslova, 477 primjeraka i 337 naslova, 434 primjeraka	Ne	Ne
Plužine	90m ² /neuslovan	3	262 (230 kupovinom 154, poklonom 105)	Da	članica
Pljevlja	457.72 m ² /namjenski	9	3201	Da	članica
Podgorica	2900m ² /namjenski	27	1300 naslova kupovinom i 500 primjeraka – poklon i 20 obavezni primjerak	Da	članica
Rožaje	154m ² /neuslovan	7	750	Da	članica
Tivat	135.45 m ² /neuslovan	4	971	Da	članica
Ulcinj	650m ² /namjenski	5	---	Da	članica
Herceg Novi	520 m ² /neuslovan	8	1363 monografskih publikacija (897 poklonom i 466 kupovinom) i 25 periodičnih publikacija	Da	članica
Cetinje	249m ² /neuslovan	12	559	Da	članica
Šavnik	8m ² /neuslovan	1	-----	-----	Ne

UBCG	873m2/uslovan	7	Monografske publikacije: Kupovina - 1490 bibl. jedinica (2752 primjerka) Crnogorski obavezni primjerak - 622 bibl. jedinice (632 primjeraka) ¹ Obavezni primjerak UCG - 537 bibl. jedinica (540 primjeraka) Razmjena - 52 bibl. jedinice (56 primjeraka) Poklon - 175 bibl. jedinica (196 primjeraka) Doktorske disertacije - 20 bibl. jedinica (20 primjeraka) Magistarski i master radovi - 516 bibl. jedinica (516 primjeraka) Ukupno monografskih publ. (sa master radovima i doktorskim disertacijama) – 3412 bibl. jedinica (4 712 primjeraka) Periodične publikacije: Časopisi:	Da	članica
------	---------------	---	---	----	---------

¹ Neaktuelne bibliografske jedinice predaju se drugim tipovima biblioteka, u skladu s njihovim potrebama.

			<p>Kupovina (pretplata) - 1 bibl. jedinica (1 inv. jedinica)</p> <p>Poklon - 11 bibl. jedinica (26 inv. jedinica)</p> <p>Crnogorski obavezni primjerak - 52 bibl. jedinice (70 inv. jedinica)</p> <p>Razmjena - 2 bibl. jedinice (6 inv. jedinica)</p> <p>Ukupno časopisa – 66 bibl. jedinica (103 inv. jedinice)</p> <p>Novine: Crnogorski obavezni primjerak - 8 bibl. jedinica (8 inv. jedinica)</p> <p>Ukupno novina – 8 bibl. jedinica (8 inv. jedinica)</p> <p>Ukupno periodičnih publikacija (časopisi i novine) – 74 bibl. jedinice (111 inv. jedinica)</p> <p>Neknjižna građa (CD diskovi):</p> <p>Obavezni primjerak UCG – 45 bibl. jedinica (45 primjeraka)</p>	
--	--	--	---	--

Napomena: Još tri narodne, odnosno 2, jer Narodna biblioteka u Šavniku praktično ne funkcioniše, nijesu članice sistema COBISS.CG.

Individualni darodavci

1.	Adrović, Braho	14.	Jovanović, Dubravka
2.	Blagojević, Milan	15.	Lagator, Irena
3.	Cicmil, Miloš	16.	Martinović, Srđa
4.	Coku, Dritan	17.	Martinović, Žarko
5.	Čelebić, Gojko	18.	Mićović, Milutin
6.	Čukić, Goran	19.	Milović, Milorad
7.	Ćuzović, Sreten	20.	Radusinović, Krsto
9.	Deletić, Zdravko M.	21.	Simonović, Budo
10.	Dražković, Veselin	22.	Stevović, Nenad
11.	Ivanović, Danka	23.	Todorović, Bratislav
12.	Jelić, Marko	24.	Velev, Ilij
13.	Jovanović, Boris		

Kolektivni darodavci

1. Biblioteka „Dimitrije Tucović“ – Lazarevac
2. Nacionalna biblioteka Albanije -Tirana
3. Centar za kulturu – Plav
4. Muzej savremene umjetnosti – Ljubljana
5. Muzej savremene umjetnosti - Podgorica
6. Nacionalna biblioteka „Stevan Sremac“ – Niš
7. Porodica dr Dušana J. Martinovića
8. Turistička organizacija – Plav

Spisak institucija kojima je NBCG donirala publikacije

1. Međunarodni Dan knjige – posjetioci NBCG – Cetinje
2. Dječji savez Nikšić
3. Dnevni centar – Cetinje
4. Gradska biblioteka i čitaonica - Herceg Novi
5. JPU „Zagorka Ivanović“ - Cetinje
6. JU OŠ „Ivan Vušović“ Vidrovan – Nikšić
7. Mjesna zajednica „Đinovići“
8. Narodna biblioteka - Plav

Predsjednica Savjeta

JU NBCG „ĐURĐE CRNOJEVIĆ“ - Cetinje

Prof. dr Tatjana Jovović

Tatjana Jovović